

Průvodce studiem pro studující kombinovaného studia

Studijní předmět: Úvod do filozofie

Ročník: 1. - 3. ročník

Semestr: dvousemestrální předmět

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 52, 2 /-, 2 /- hod. za týden

Stručná anotace předmětu:

Za výuku předmětu zodpovídá *doc. Mgr. Jakub Čapek, Ph.D.*, ředitel Ústavu filozofie a religionistiky FF UK v Praze.

Ukázka konkrétních realizací v rámci předmětu tzv. společného fakultního základu "Úvod do filozofie":

- Filozofie náboženství ; *vyučující:* prof. PhDr. Tomáš Halík, CSc.
- Pojetí přírody v novověké filosofii a vědě; *vyučující:* Ondřej Švec, Ph.D.
- Válka a mír; *vyučující:* Petr Kouba, Ph.D.
- Uvedení k filosofii; *vyučující:* doc. Zdeněk Kratochvíl, Dr.
- Filosofie existence a filosofie dialogu; *vyučující:* Václav Němec, Ph.D.
- Filosofie, literatura, poetika; *vyučující:* Prof. Josef Vojvodík, Ph.D.
- Antická filosofie ve vztahu k modernímu myšlení; *vyučující:* PhDr. Věra Schifferová, CSc.
- Estetika v kontextu filozofie; *vyučující:* prof. PhDr. Vlastimil Zuska, CSc.,
PhDr. Miloš Ševčík, Ph.D.,
doc. Tomáš Kulka, Ph.D.

Cílem vypisovaných přednášek je podat úvod do filozofického myšlení, do dějin filozofie nebo do dílčí filozofické problematiky s obecnou platností. Posluchaři FF UK si zapisují jednu z vypsaných přednášek podle své volby. Všechny uvedené přednášky jsou dvousemestrální, po druhém semestru zakončené zkouškou. Studenti všech ročníků mohou zkoušku získat také na základě absolvování dvou semestrů z nabídky přednášek pro studenty oboru filozofie, vždy však pouze po dohodě s vyučujícím na začátku semestru a na základě podmínek, které jim tento vyučující stanoví.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

LITERATURA

k písemné formě zkoušky

(pravidelně aktualizované informace lze nalézt na stránkách <http://ufar.ff.cuni.cz/6/filozofie-pro-neoborove-bakalare>)

PRIMÁRNÍ TEXTY

Platón: *Gorgias* [přel. F. Novotný] vyd. Jan Laichter, Praha 1932, 1944; nakl. Oikúmené, Praha 1992, 2000. Těž in: Platónovy

spisy, sv. III, nakl. Oikúmené, Praha 2003.

Platón: *Faidón* [přel. F. Novotný] vyd. Jan Laichter, Praha 1935, 1941; nakl. Oikúmené, Praha 1994. Těž in: Platónovy spisy,

sv. I, nakl. Oikúmené, Praha 2003.

René Descartes: *Úvahy o první filosofii*, přel. Z. Gabriel, nakl. Svoboda, Praha 1970. Nebo v jiném překladu: *Meditace o první*

filosofii, přel. P. Glombík

a T. Marvan, nakl. Oikúmené, Praha 2001. Nebo slovensky: *Meditácie o prvej filozofii*,

v ktorých sa dokazuje existencia Boha a odlišnosť duše od tela, prel. V. Cigerová, Chronos, Bratislava 1997
David Hume: *Zkoumání o lidském rozumu*, oddíly I-VII a XII, přel. J. Mural, nakl. Svoboda, Praha 1996 nebo v jiném
překladu: přel. V. Gaja, SPN, Praha 1971 a 1972.

Doporučená literatura:

SEKUNDÁRNÍ LITERATURA

Zdeněk Kratochvíl: *Mýtus, filosofie, věda I. a II.*, kap. 1-14, vyd. Hrn
řství a nakladatelství Michal Jůza a Eva Jůzová, Praha
1993 [3 ks], str. 9-93.

Wolfgang Röd: *Novověká filosofie I, kap. III: René Descartes*, nakl. Oikúmené, Praha 2001, str. 62-118.

Miroslav Petří

ek: *Úvod do (současné) filosofie*, Hermann a synové, Praha 1991, 1992, 1997.

Jaroslav Peregrin: *Obrat k jazyku a analytická filosofie*, in: J. Peregrin (vyd.), *Obrat k jazyku: druhé kolo*,
Filosofia – nakl.

Filosofického ústavu AV ČR, Praha 1998, str. 7-45.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Zkouška se koná formou ústní nebo písemnou na základě pravidel, která stanoví přednášející. Studenti kombinovaného studia skládají zkoušku písemnou formou bez povinnosti navštěvovat vypsané kurzy a to na základě předepsané studijní literatury. Další podmínky stanovuje Ústav filozofie a religionistiky FF UK.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Cizí jazyk

Ročník: 2.

Semestr:

Způsob ukončení: zkouška (B2-)

Počet hodin přímé výuky:

Stručná anotace předmětu:

Za výuku předmětu zodpovídá *PhDr. Libuše Drnková*, ředitelka Jazykového centra FF UK v Praze.

Jazykové znalosti a dovednosti patří ke klíčovým kompetencím a řadí se tak mezi základní nástroje profesní a odborné vybavenosti absolventa Filozofické fakulty UK v Praze, které podpoří jeho mobilitu a uplatnění na domácím i evropském trhu práce. Předkládaná koncepce jazykové výuky z těchto předpokladů vychází, proto k jejím hlavním cílům patří:

1. rozvoj akademických a odborných jazykových kompetencí studentů s přihlédnutím k profesní orientaci;
2. podpora autonomního učení a rozvíjení samostatnosti studentů v jazykovém vzdělávání;
3. zajištění srovnatelnosti výsledků jazykového vzdělávání podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky;
4. posílení využití moderních technologií ve výuce cizích jazyků.

Osvojené jazykové znalosti a dovednosti studentů / absolventů FF UK v Praze představují dvě úrovně: zkouška typu B2+ (6 kreditů) a zkouška typu B2- (4 kredity). Zkoušky odpovídají uvedeným úrovním podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky. Jednotlivé studijní programy stanovují ve své akreditaci, kterou z úrovně má student dosáhnout, popř. určují konkrétní jazyk nebo ponechávají vlastní volbu.

Zkouška B2+ znamená zvládnutí odborného a akademického jazyka na úrovni B2+ podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky:

Studující se orientuje v autentickém odborném textu, má schopnost jak globálního, tak detailního porozumění textu. V rámci globálního čtení spolehlivě pracuje s typy textů, které jsou relevantní pro jeho studium. Texty je schopen dále využívat a zpracovávat, ústně je shrnout, prezentovat, napsat resumé. Bez problémů rozumí i delším odborným textům pronášeným v normálním tempu (přednáška). Je schopen vést obecnou i odborně zaměřenou diskusi, reagovat přiměřeně, dokáže vyjádřit a obhájit své stanovisko. Přípraví a přednese prezentaci na odborné téma. V písemném projevu rozlišuje stylistická specifika odborných a profesních textů, umí vypracovat na základě odborné literatury kratší odborné texty, např. referát. Je vybaven potřebnými interkulturními znalostmi, které dokáže adekvátně použít v konkrétních situacích.

Zkouška B2- znamená zvládnutí odborného a akademického jazyka na úrovni B2- podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky:

Studující se dokáže orientovat v méně složitém textu se základní odbornou terminologií, porozumí globálnímu sdělení, označí klíčová slova a dokáže text shrnout v cizím jazyce jednodušší formou. Rozumí kratším jednodušším poslechovým textům z oblasti studovaného oboru a blízké problematiky a životních situací, pokud jsou pronášeny v pomalejším tempu. V průběhu profesní komunikace má k dispozici základní soubor mluvních prostředků. Po předchozí přípravě dokáže krátce a stručně prezentovat svůj studijní obor, profesní záměr, jednoduché odborné téma. Zvládá základní útvary písemné komunikace jako vyplnění formuláře, napsání strukturovaného životopisu, žádosti o stipendium, motivačního dopisu. Je vybaven potřebnými interkulturními znalostmi, kterými je schopen se řídit.

Zkouška z latiny:

ZK+ (vyšší úroveň): Studující se dokáže orientovat v odborném autentickém latinském textu, porozumí globálnímu sdělení, označí klíčová slova a relevantní gramatické konstrukce. Disponuje základním souborem gramatických a lexikálních mluvních prostředků a je schopen pracovat s latinsko-českým slovníkem. Zvládá věcně, gramaticky a stylisticky adekvátní překlad daného textu z latiny do češtiny. Zkouška má dvě části, písemnou a ústní.

ZK- (nižší úroveň): Studující se dokáže orientovat v jednodušším originálním latinském textu, porozumí základnímu sdělení, označí klíčová slova a relevantní gramatické konstrukce. Je schopen pracovat s latinsko-českým slovníkem a vytvořit adekvátní překlad daného textu z latiny do češtiny. Zkouška má formu písemného testu.

STRUKTURA VÝUKY A HODINOVÉ DOTACE

JAZYKOVÉ KURZY PROGRESIVNÍ VEDOUCÍ KE ZK (4 hod. týdně)

Jazykový kurz pro mírně pokročilé (výstupní znalosti: B1+ podle ERR)

cíl kurzu: vyrovnání jazykové úrovně ze střední školy, základy akademických dovedností

Jazykový kurz pro středně pokročilé (výstupní znalosti: B2- podle ERR)

cíl kurzu: rozvoj akademických dovedností, práce s texty, komunikace – samostatný projev, interakce (viz EJP pro VŠ)

Jazykový kurz pro pokročilé (výstupní znalosti: B2+ podle ERR)

cíl kurzu: rozvoj akademických dovedností, práce s texty, komunikace – samostatný projev, interakce (viz EJP pro VŠ)

KURZY ROZVOJE AKADEMICKÝCH DOVEDNOSTÍ (2 hod. týdně)

označení: **Formy odborné jazykové komunikace (FOJK)** cíl kurzu: upevňování a rozvíjení jednotlivých akademických dovedností

Vyučovaný předmět navazuje na jazykové znalosti a kompetence získané studentem předchozím studiem. Kurz je zaměřen na rozvoj akademických dovedností, zvládnutí práce s různými obecnými i odborně orientovanými textovými druhy, na prohloubení znalostí cizojazyčné gramatiky a terminologie s přihlédnutím ke studovanému oboru. Zvládnutí odborné a profesní komunikace je předpokladem pro mezinárodní spolupráci, pro studium odborné literatury i uplatnění na trhu práce.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

Doporučená literatura:

Anglický jazyk:

- MCCARTER, S.: *Ready for IELTS*. Oxford, Macmillan 2010.
SWAN, M.: *Practical English Usage*. Oxford, Oxford University Press 1995.
MURPHY, R.: *Essential Grammar in Use*. Cambridge, Cambridge University Press 1990.
MURPHY, R.: *English Grammar in Use*. Cambridge, Cambridge University Press 2012.
EMSDEN-BONFANTI, S.: *Ready for IELTS WB with key*. Oxford, Macmillan, 2010.
EASTWOOD, J.: *Oxford Practice Grammar*. Oxford, Oxford University Press 1997.
HOPKINS, D., CULLEN, P.: *Grammar for IELTS with answers*, Cambridge, Cambridge University Press 2006.
CULLEN, P.: *Vocabulary for IELTS with answers*, Cambridge, Cambridge University Press 2008.
SAHANAYA, W.: *IELTS Preparation and Practice, Reading and Writing, Academic Module*. Oxford, Oxford University Press 2003.
LIZNEROVÁ, Z.: *English for Humanities*. Praha, Filozofická fakulta UK 2001.
HANZLÍKOVÁ, M., DRNKOVÁ, L.: *Reader in CALL methods*. Praha, Filozofická fakulta 2001
TERRY M., WILSON J.: *Focus on Academic Skills for IELTS*. London, Leichman 2004.
Využívání aktuálních jazykových informačních zdrojů (BBC, Euronews a CNN, denní tisk, www.ted.com/talks).

Francouzský jazyk:

- MIQUEL, C.: *Vite et bien 1, 2*. Paris, CLE international 2010.
BOROVANOVÁ, V., KAMENÍKOVÁ, P.: *Francouzština pro samouky*, Praha, Fragment 2006.
PRAVDOVÁ, M.: *Francouzština pro pokročilé samouky*, Praha, Leda 2012.
Réussir le DELF B1, B2. Paris, Didier.
COTENTIN-REY: *Le résumé, le compte rendu, la synthèse*. Paris, Clé international.
La communication orale. Paris, Nathan.
SENJUKOVÁ, V., SLABOCHOVÁ, D.: *Testez votre français*. Praha, EWA.
TAIŠLOVÁ, J.: *Mluvnice francouzštiny*. Leda.
HENDRICH, J. a kol.: *Francouzská mluvnice*. Plzeň, Fraus.
Grammaire pratique du français en 80 fiches. Paris, Hachette.
Velký francouzsko-český slovník. Praha, ÚJČ AV ČR.
Využívání aktuálních jazykových informačních zdrojů (RFI, TV5Monde, Canal Académie, etc.)

Italský jazyk:

- BAHNÍKOVÁ, A. a kol.: *Italština*. Praha, Leda 2001.
BAHNÍKOVÁ, A.: *L'italiano della sociologia, letture sociologiche*. Praha, Karolinum.
CHIUCHIU, A. a kol.: *In italiano*. Perugia, Guerra 1999.
HAMPLOVÁ, S.: *Stručná mluvnice italštiny*. Praha, SPN.
ROSENDORFSKÝ, J.: *Italsko-český a česko-italský slovník*. Praha, SPN 2001.
SERIANNI, L.: *Italiano*. Torino, Garzanti.

Latinský jazyk:

- KUŤÁKOVÁ, E., SLABOCHOVÁ, D.: *Ad fontes – Cursus Latinus*. Praha, Karolinum 2014.
QUITT, Z., KUCHARSKÝ, P.: *Latinská mluvnice*. Praha, SPN 1989.
PANHUIS, D.: *Gramatika latiny*. Praha, Academia 2014.
BILÍKOVÁ, E.: *Přehled latinské mluvnice*. Brno, Filozofická fakulta MU 1991.
PRAŽÁK, J., NOVOTNÝ, F., SEDLÁČEK, J.: *Latinsko-český slovník*. Praha, KLP 1999.
KÁBRT, J. a kol.: *Latinsko-český slovník*. Praha, Leda 2000.
BEJLOVEC, J. a kol.: *Latina pro vysoké školy*. Praha, SPN 1991.
KUŤÁKOVÁ, E., MOUCHOVÁ, B., SLABOCHOVÁ, D.: *Linguae Latinae studeamus*. Praha, EWA 1998.
NECHUTOVÁ, J.: *Středověká latina*. Praha, KLP 2002.
Využívání elektronických databází a aktuálních zdrojů (yle, latinlibrary, perseus, etc.)

Německý jazyk:

- PERLMANN-BALME, M., SCHWALB, S.: *Sicher! B1+*. Hueber Verlag, 2012
PERLMANN-BALME, M., SCHWALB, S., MATUSSEK, M.: *Sicher! B2.1*. Hueber Verlag, 2013
PERLMANN-BALME, M., SCHWALB, S., MATUSSEK, M.: *Sicher! B2.2*. Hueber Verlag, 2013
DRMLOVÁ, A. a kol.: *Německy s úsměvem nově*. Plzeň, Fraus 2003.
BERGLOVÁ, E., FORMÁNKOVÁ, E., MAŠEK, M.: *Německá gramatika*. Plzeň, Fraus 1995.

DREYER, H., SCHMIDT, R.: *Lehr- und Übungsbuch der deutschen Grammatik*. München, Dudenverlag 1986.
HASILOVÁ, H.: *Čtení odborných a uměleckých textů pro humanitní obory*. Praha, Karolinum 2000.
HŘEBÍČKOVÁ, S.: *Textová cvičebnice pro historiky*. Praha, Karolinum 1996.
HALL, K., SCHREINER, B.: *Übungsgrammatik für Fortgeschrittene*. München, Verlag für Deutsch 1995.
Využívání aktuálních jazykových informačních zdrojů (Deutsche Welle, GI, denní tisk).

Ruský jazyk:

NEKOLOVÁ, V.: *Ruština nejen pro samouky*. Praha, Leda 2007.
BALCAR, M.: *Ruská gramatika v kostce*. Praha, Leda 1999.
MISTROVÁ, V., GANESJANOVÁ, D., TREGUBOVÁ, J.: *Učebnice ruské gramatiky*. Polyglot 2004
JANEK, A., MAMONOVA, J.: *Učebnice současné ruštiny*, Brno, Computer Press 2011
TAHOVSKÁ L., HODINÁŘOVÁ J., KOŽUŠKOVÁ M., TRAPEZNIKOV V.B.: *Ruština poslechem*. Paha, Leda 2005.
Využívání aktuálních jazykových informačních zdrojů (denní tisk).

Španělský jazyk:

HAMPLOVÁ, S.: *Stručná mluvnice španělštiny*. Praha, Academia 1994.
MACÍNKOVÁ O., MLÝNKOVÁ L. - *Učebnice současné španělštiny 1. díl*, Cpress, 2011
PERIS E.M., BAULENAS N.S., - *Gente 2*, Difusión 2006
CASTRO F., MARÍN F., ROSALES M., *Nuevo Ven 3*, Edelsa 2013
ENCINAR, Á., *Uso interactivo del vocabulario* Madrid, Edelsa 2003
ALZUGARAY P.M, BARRIOS M.J., HERNÁNDEZ C.: *Dele B2 intermedio*, Madrid, Edelsa 2006
CASTRO, F.: *Uso de la gramática española, nivel elemental, nivel intermedio, nivel avanzado (3 knihy)* Madrid, Edelsa Ed. 2010.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Informace pro kombinované studium na stránkách jazykového centra: <http://jc.ff.cuni.cz/zapis.htm>. Studenti dodržují pokyny Jazykového centra.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Obecná pedagogika I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět je úvodem do studia pedagogiky. Zahrnuje seznámení s různými pojetími pedagogické vědy i s podobami diskursů, v jejichž rámci se tato pojetí ustavila. Uvádí studenty do základního pedagogického pojmosloví a struktury této disciplíny, seznamuje je s aktuálními podobami pedagogického výzkumu a osobnostmi pedagogiky.

Základní studijní témata:

1. Prehistorie pedagogiky a její milníky jako vědy od poloviny 19. století do současnosti. Osobnosti zakládající pedagogiku u nás a ve světě (Herbart, Lindner, Durkheim).

2. Pedagogika a vědy o výchově. Pedagogika jako věda, jako umění a jako praktická filosofie. Pedagogika jako transdisciplinární obor.
3. Struktura pedagogiky. Pedagogické disciplíny. Vztah pedagogiky k filosofii a vědám o člověku.
4. Typologie pedagogických diskursů
5. Pedagogické teorie. Osobnosti soudobé české a světové pedagogiky.
6. Základní pedagogické pojmy a kategorie.
7. Pedagogický výzkum a metody ped. výzkumu. Edukační instituce – přehled.

Povinná studijní literatura:

MIALARET, G. *Les sciences de l'éducation*. Paris: PUF, 2011. ISBN 978-2-13-058614-2.
 PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-503-5.

Doporučená literatura:

BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-216-5.
 DURKHEIM, É. *Éducation et sociologie*. Paris: PUF, 1966.
 HESSEN, S. *Filosofické základy pedagogiky*. Praha: Československá grafická unie, 1936
 KÁDNER, O. *Základy obecné pedagogiky I-III*. Praha: Česká grafická unie, 1925.(III. díl: 1926)
 LINDNER, G. A. *Paedagogika*. Roudnice: 1888.
 MIALARET, G. *Pédagogie générale*. Paris: PUF, 1991. ISBN 2-13-043833-4.
 PRŮCHA, J. (ed.) *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.
 PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7.
 PUPALA, B.; KAŠČÁK, O. *Výchova a vzdelávanie v základných diskurzoch*. Prešov: Rokus, 2009. ISBN 978-80-89055-98-2.
 SKALKOVÁ, J. *Pedagogika a výzvy nové doby*. Brno: Paido 2004. ISBN 80-7315-060-3.
 ŠTVERÁK, V. *Obecná a srovnávací pedagogika*. Praha: Karolinum 1997. ISBN 80-7184-489-6.
 VERGNIoux, A. *Théories pédagogiques – Recherches épistémologiques*. Paris: Vrin, 2009. ISBN 978-2-7116-2165-1.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Průběžné studium zadané literatury a písemná práce.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Obecná pedagogika II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět rozvíjí témata z předmětu Obecná pedagogika I a vedle toho se zaměřuje na problematiku školy a školního vzdělávání. Seznamuje studenty s vybranými aktuálními problémy pedagogiky a rámcově uvádí do problematiky kurikulární.

Základní studijní témata:

1. Edukační instituce, jejich druhy a význam.
2. Edukační realita a klíčové faktory ovlivňující pedagogické situace.
3. Škola a její poslání. Kvalita školy a vzdělávání.
4. Alternativní školy a jejich klasifikace.
5. Kurikulum a jeho tvorba. Problematika kompetencí v soudobé kurikulární teorii. Seriální a integrovaný kód.
6. Vztah pedagogiky k sociálním problémům a problematika jejího ovlivňování politickou situací. Leitmotivy pedagogiky u nás a ve světě.

Povinná studijní literatura:

PRŮCHA, J. *Moderní pedagogika*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-503-5.
WALKER, D.; SOLTIS, J.; SCHOONMAKER, F. *Curriculum and Aims*. Teachers College Press, 2009. ISBN 978-0807749845.

Doporučená literatura:

MAŇÁK, J.; JANÍK, T.; ŠVEC, V. *Kurikulum v současné škole*. Brno: Paido, 2008. ISBN 978-80-7315-175-1.
MIALARET, G. *Les sciences de l'éducation*. Paris: PUF, 2011. ISBN 978-2-13-058614-2.
MIALARET, G. *Pédagogie générale*. Paris: PUF, 1991. ISBN 2-13-043833-4.
PRŮCHA, J. *Alternativní školy*. Praha: Portál, 1996. [ISBN 80-7178-072-3](#).
PRŮCHA, J. *Přehled pedagogiky: úvod do studia oboru*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-567-7.
PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník*. Praha: Portál 2013. ISBN 978-80-262-0403-9.
ŠTECH, S. *Škola stále nová*. Praha: Univerzita Karlova 1992. ISBN 80-7066-673-0.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Biologie člověka

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit posluchače s člověkem coby živým organismem, tedy bytostí tělesnou a pevně spjatou s ostatními živými organismy jak skrze společnou evoluční historii, tak skrze sdílené životní prostředí. V kontextu probíraných témat budou zvláště vyzvednuty ty aspekty, které jsou ze své povahy (např. klinický význam, relevance pro praktickou pedagogickou práci apod.) bližší zaměření studijního oboru. Studenti by absolvováním tohoto předmětu neměli primárně získat hluboké a detailní znalosti z biologie člověka, ale spíše obecné povědomí a schopnost nazírat biologickou stránku člověka v souvislostech a komplexnosti.

Základní studijní témata:

Rámcově budou probírány následující tematické okruhy:

- morfologie, anatomie a fyziologie lidského těla
- embryologie a teratologie
- růst a vývoj člověka
- evoluce a ekologie člověka genetika člověka

Povinná studijní literatura:

Doporučená literatura:

Čihák R.: Anatomie 1, 2, 3. Praha: Grada, 2001-2002

Moore, K. L., Persaud, T. V. N.: Zrození člověka (Embryologie s klinickým zaměřením). Praha: ISV Nakladatelství

Peterka, M., Novotná, B.: Úvod do teratologie. Příčiny a mechanismy vzniku vrozených vad. Praha: Karolinum, 2010

Stanford, C., Allen, J.S., Antón, S.C.: Biological Anthropology: The Natural History of Humankind. New Jersey: Prentice Hall, 2006

Šmahel Z.: Principy, teorie a metody auxologie. Praha: Karolinum, 2001

Nussbaum, McInnes, Willard: Thompson & Thompson – Klinická genetika. Triton, 6. vydání, 2004

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Obecná psychologie

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět je zaměřen na zvládnutí základních témat obecné psychologie. Pozornost je věnována zejména základním kognitivním, emočním a volním procesům, a to s ohledem na jejich další návaznosti v kursech psychologie osobnosti, pedagogické, sociální a vývojové psychologie a rovněž obecné pedagogiky.

Základní studijní témata:

1. Předmět obecné psychologie, základní pojmy, etické problémy současné psychologie.
2. Metody získávání obecně psychologických poznatků.

3. Čítí a vnímání.
4. Pozornost - pojetí pozornosti v psychologii, druhy pozornosti: vlastnosti pozornosti, vnější a vnitřní faktory pozornosti
5. Paměť - paměťové procesy, druhy paměti, křivka učení, mnemotechniky.
6. Představivost a fantazie - rozlišení percepce a imaginace, druhy představ, principy fantazijní tvorby.
7. Vědomí a nevědomí - pojetí vědomí ve filosofii a psychologii, funkce vědomí, změněné stavy vědomí, různá pojetí nevědomí.
8. Myšlení - druhy myšlení, myšlenkové procesy, řešení problémů.
9. Jazyk a řeč v psychologii – znaky a symboly, rozlišení jazyka a řeči, řečové procesy, různá pojetí řeči.
10. Intelligence - vymezení intelligence, přístupy (psychometrický, faktorový, ...), druhy intelligence, měření IQ.
11. Učení - základní druhy učení, učení u zvířat, specificky lidské učení, klasické a operantní podmiňování.
12. Emoce - základní pojmy: emoce, cit, afekt, vášně, nálada, temperament, přístupy k emocím.
13. Motivace - charakteristika základních motivačních dispozic: instinkt, pud, potřeba, ..., analýza potřeb, hierarchie; výkonová motivace, výkonové potřeby, volní procesy.

Povinná studijní literatura:

ATKINSON, R. *Psychologie*. Praha: Portál, 2012.

KASSIN, C. *Psychologie*. Brno: Computer Press, 2007.

KERN, H. et al. *Přehled psychologie*. Praha: Portál, 1999.

MORRIS CH. G., MAISTO, A. A. *Basic Psychology*. Pearson, 2004.

PLHÁKOVÁ, A. *Učebnice obecné psychologie*. Praha: Academia, 2003.

ŘÍČAN, P. *Psychologie*. Praha: Portál, 2005.

STERNBERG, R. *Kognitivní psychologie*. Praha: Portál, 2002.

VÁGNEROVÁ, M. *Základy psychologie*. Praha: Karolinum, 2010.

Doporučená literatura:

GARDNER, H. *Dimenze myšlení*. Praha: Portál, 1999.

HELUS, Z. *Psychologie pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2003.

HOLLAND, J. G., SKINNER, B. F. *Analýza chování*. Praha: SPN, 1968.

JUNG, C.G. *Analytická psychologie, její teorie a praxe*. Praha: Academia, 1992.

NAKONEČNÝ, M. *Lidské emoce*. Praha: Academia, 2000.

NAKONEČNÝ, M. *Motivace lidského chování*. Praha: Academia, 1996.

NAKONEČNÝ, M. *Psychologie. Přehled základních oborů*. Praha: Triton, 2011.

STUHLÍKOVÁ, I. *Základy psychologie emocí*. Praha: Portál, 2002

ŠVANCARA, J. *Úvod do kognitivní psychologie*. Brno: MU, 1993.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Psychologie osobnosti

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět je zaměřen na zvládnutí základních témat psychologie osobnosti; vychází přitom ze strukturálně dynamického přístupu k osobnosti, z výkladu základních teorií osobnosti a psychologických směrů.

Základní studijní témata:

1. Psychologie osobnosti, její vývoj, definice osobnosti a přístupy k jejímu vymezení. Problematika struktury a dynamiky osobnosti.
2. Pojem typ, typologický přístup k osobnosti.
3. Temperament, vlastnosti a teorie temperamentu, temperamentové dimenze.
4. Vlohy a schopnosti.
5. Problematika charakteru, postojové a volní rysy osobnosti.
6. Integrace osobnosti: sebepojetí, identita a autonomie, problematika utváření osobnosti, seberealizace.
7. Přínos klasické psychoanalýzy, analytické psychologie, individuální psychologie a Ego - psychologie pro pojetí osobnosti. Přínos neopsychoanalýzy a teorií interpersonální dynamiky pro pojetí osobnosti.
8. Faktorové teorie osobnosti a jejich přínos pro pojetí struktury osobnosti.
9. Přínos behavioristických teorií učení pro pojetí osobnosti.
10. Problematika osobnosti v sociálně-kognitivních teoriích učení a v kognitivní teorii osobních konstruktů. Fenomenologická a humanistická pojetí osobnosti.

Povinná studijní literatura:

ATKINSON, R. *Psychologie*. Praha: Portál, 2012.

BALCAR, K. *Úvod do studia psychologie osobnosti*. Chrudim: Mach, 1991.

BANDURA, S.A.- WALTERS, R.H.: *Social learning and personality development*. Holt, Rinehart and Winston, New York 1963.

BLATNÝ, M. *Psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2010.

DRAPELA, V. J. *Přehled teorií osobnosti*. Praha: Portál, 2003.

EYSENCK, H. J. *The structure of Human Personality*. 3. ed., Methuen, London 1970.

HARTL, P. *Psychologický slovník*. Praha: Budka, 1994.

MASLOW, A. H. *Motivation and personality*. Harper and Row, New York 1970.

NAKONEČNÝ, M. *Psychologie osobnosti*. Praha: Academia, 1998.

ROGERS, C. R. *On Becoming a Person: A Therapist's View of Psychotherapy*. London: Constable, 1961.

ŘÍČAN, P. *Psychologie osobnosti. Obor v pohybu*. Praha: Grada, 2010

ŠVANCARA, J. *Úvod do kognitivní psychologie*. Brno: MU, 1993.

VÁGNEROVÁ, M. *Základy psychologie*. Praha: Karolinum, 2010.

VÝROST, J., RUISEL, I. *Kapitoly z psychologie osobnosti*. Bratislava: Veda, 2000.

Doporučená literatura:

ADLER, A. *Porozumění životu. Úvod do individuální psychologie*. Praha: Aurora, 1999.

ERIKSON, E. H. *Dětství a společnost*. Praha: Argo, 2002

FRANKL, V. E. *Člověk hledá smysl*. Praha: Psychoanalytické nakl. 1994.

FRANKL, V. E. *Lékařská péče o duši*. Brno: Cesta, 1995.

FRANKL, V. E. *Vůle ke smyslu*. Brno: Cesta, 1995.

FREUD, S. *O člověku a kultuře*. Praha: Odeon, 1990.

FREUD, S. *Vybrané spisy I. - III*. Praha: Avicenum, 1991-1994.

FROMM, E. *Strach ze svobody*. Praha: Naše vojsko, 1993.

FROMM, E. *Umění milovat*. Praha: Nakl. J.Šimona, 1996.
GARDNER, H. *Dimenze myšlení*. Praha: Portál, 1999.
HOLLAND, J. G., SKINNER, B.F. *Analýza chování*. Praha: SPN, 1968.
JUNG, C.G. *Analytická psychologie, její teorie a praxe*. Praha: Academia, 1992.
JUNG, C.G. *Duše moderního člověka*. Brno: Atlantis, 1994.
ROGERS, C. R. *Způsob bytí*. Praha: Portál, 1998.
WILSON, E. O. *O lidské přirozenosti*. Praha: LN, 1993.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsáních konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy evropské vzdělanosti I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem prvního semestru je uvést studující studijního oboru Pedagogika do světa mýtu, filosofie a pojetí výchovy ve starém Řecku – až po formování filosofických škol (Platón, Aristotelés). Důraz je kladen na vazby mezi filosofií, péčí o duši a vzděláváním.

Základní studijní témata:

Probrána je epocha zrodu filosofie z mýtu

Milétská škola

Parmenidés a elejská škola, Pythagoras ze Samu a pythagorejci Empedoklés, Herakleitos, - tematizace otázek světa, poznání a péče o duši,

Anaxagorás a filosofie přicházející do Athén

Sofisté a Sókratés – spor o možnost výchovy k areté

Platón a Akademie: ideje a pojetí vzdělanosti

Aristotelés a Lykeion: položení základů věd

Rozklad řecké filosofie

Povinná studijní literatura:

Doporučená literatura:

Výběr pramenů a literatury: antická filosofie, kultura a věda

COULANGES, F. DE *Antická obec*. Praha: Paseka, 1998.

FARRINGTON, B. *Věda ve starém Řecku a její význam pro nás. Od Thalety k Aristotelovi*. I. díl, Brno: Rovnost, 1950.

FARRINGTON, B. *Věda ve starém Řecku a její význam pro nás. Od Theofrasta po Galena*. II. díl. Brno: Rovnost, 1951.

FROLÍKOVÁ, A. *Politická kultura klasického Řecka*. Praha: nakl. ČSAV (edice Studie č. 23), 1990.

- GRAESER, Andreas Řecká filosofie klasického období. (Sofisté, Sókratés a sokratikové. Platón a Aristotelés). (Dějiny filosofie sv. 2) Praha: Oikoymenh, 2000.
- KIRK, G. S.; RAVEN, J. E.; SCGOFIELD, M. Předsókratovští filosofové. Kritické dějiny s vybranými texty. (Dějiny filosofie sv. 1) Praha: Oikoymenh, 2004. (svazek obsahuje dějiny filosofie od Thaléta – po atomisty)
- LAERTIOS Diogenés Životy, názory a výroky proslulých filosofů. (překlad A. Kolář) Pelhřimov, Nová tiskárna 1995.
- MACHOVEC, D. Dějiny antické filosofie. Praha: H + H, 1998.
- MARTIN, G. Úvod do všeobecné metafyziky. Praha: Rezek, 1974.
- Od Aristotela po Plotina. (edice: Antologie z děl filozofů) Bratislava: EPOCH, 1972.
- Předsokratici a Platón. (edice: Antologie z děl filozofů) Bratislava: EPOCH, 1970.
- RÜEGG, W. Antike Geiswelt. Eine Sammlung klassischer Texte. Zürich Artemis-Verlag-AG 1964.
- SOLOMON C, Robert Introducing Philosophy. A text with reading (3th ed-) San Diego, N.Y. etc.: Harcourt Brace JOvanovich, Publ. 1985.
- STAVĚL, J. Antická psychologie. Praha: SPN, 1970.
- ŠÍLENY, T. – HEJZLAR, G. Život v antickém Řecku. V. vydání. Praha: nákl. Jednota čs. filo-logů, 1947.
- TRESMONTANT, C. Bible a antická tradice. Praha: Vyšehrad, 1970.
- Předsokratovská filosofie**
- Encyklopedie antiky. Praha, Academia 1973.
- BOUZEK, J. – KRATOCHVÍL, Z. Řeč umění a archaické filosofie. Praha: Hermann a synové, 1995.
- Demokritos a iní gréckí atomisté. Bratislava: Nakladateľstvo Slovenskej akadémie vied a umení, 1952.
- EMPEDOKLÉS Očistná píseň. O podstatě světa. Praha: nakl. Jan Pohořelý, 1944.
- KRATOCHVÍL, Z. – BOUZEK, J. Od mýtu k logu. Praha: Hermann a synové, 1994.
- HÉRAKLEITOS Z EFESU Řeč o povaze bytí. (překlad a komentář Z. Kratochvíl a Š. Kosík). Praha: Hermann a synové, 1993.
- HESIODOS Báseň rolnická. Praha: společnost přátel antické kultury, 1926.
- HESIODOS Práce a dni. Brno: Rovnost, 1950.
- HESIODOS Železný věk. PRAHA: ODEON, 1976.
- HUSSEY, E. Předsokratici. Praha: Rezek, 1997.
- KESSIDI, F. CH. Od mýtu k logu. Praha: Pravda – Svoboda, 1976.
- Mýtus, epos a logos. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu (edice PomFil sv. 2), 1991.
- Pýthagorás. Praha: Trigon, 1999.
- ROLLAND, R. Empedokles z Akragantu. Praha: Symposium (1946?).
- Řečtí atomisté. Praha: Svoboda (Antická knihovna sv. 43), 1980.
- ŠPAŇÁR, J. Herakleitos z Efezu. Bratislava: Tatran, 1985.
- Zlomky předsokratovských myslitelů. (překlad K. Svoboda) Praha: nakl. ČAV 1962.
- Zlomky předsokratovských myslitelů. (překlad prof. K. Svoboda, sestavili: M. Sobotka a M. Machovec) Praha: učební text FF UK – SPN, 1988.
- Zlomky starořeckých atomistů. (Překlad K. Svoboda). Praha: Státní nakladatelství politické literatury, 1953.
- Sókratés – Platón**
- Dialog, vědění, orientace. K raným Platónovým dialogům. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu (edice PomFil sv. 3), 1992.
- GAWLIK, L. Umělecká tvorba a estetické vnímání u Platóna. Praha: Universita Karlova – Acta Universitatis Carolinae Philosophia et Historica – Monographia LVI., 1974.
- Idea a třetí muž. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu (edice PomFil sv. 14), 1993.
- Idea, hypotéza a otázka. K Platónově teorii idejí. Praha, Institut pro středoevropskou kulturu (edice PomFil sv. 1), 1991.
- KESSIDI, F. Ch. Sókratés. Praha: Svoboda, 1980.
- NOVOTNÝ, F. O Platonovi. díl I. Praha: J. Leichter, 1948.
- NOVOTNÝ, F. O Platonovi. díl II. Praha: J. Leichter, 1948.
- NOVOTNÝ, F. O Platonovi. díl III. Praha: J. Leichter, 1948.
- Novotný, F. O Platónovi. IV. Druhý život. Praha: Academia, 1970.
- PATOČKA, J. Sókratés. Přednášky z antické filosofie. Praha: SPN, 1991.
- PATOČKA, J. Platón. Přednášky z antické filosofie. Praha: SPN, 1992.
- PLATÓN Prótagoras. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1992.
- PLATÓN Euthydémos, Menon. Praha, Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1992,
- PLATÓN Georgias. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1992.
- PLATÓN Symposium. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1993.
- PLATÓN Faidros. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1993.
- PLATÓN Kratylos. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994.
- PLATÓN Filébos. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994.

PLATÓN Faidón. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994.
 PLATÓN Euthyfrón – Obrana Sókrata – Kritón. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1994.
 PLATÓN Charmidés – Lachés – Lysis – Theagés. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1995.
 PLATÓN Theaitétos. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1995.
 PLATÓN Politikos. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1995
 PLATÓN Sofistés. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1995.
 PLATÓN Parmenidés. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1996.
 PLATÓN Hippias Větší – Hippias Menší – Ion – Menexenos. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku 1996.
 PLATÓN Listy. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1996.
 PLATÓN Alkibiadés I. – Alkibiadés II. Hipparchos – Milovníci. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1996.
 PLATÓN Timaios – Kritias. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1996.
 PLATÓN Ústava. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1996.
 PLATÓN Epinomis – Minós – Kleitofón – Pseudoplatonika – Epigramy. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1997.
 PLATÓN Zákony. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu a politiku, 1997.
 WYLLER, E. A. Pozdní Platón. Tübingenské přednášky 1965. Praha: Rezek, 1996.
 XENOFÓN Vzpomínky na Sókrata. Praha: Svoboda (Antická knihovna sv. 15), 1972.

Aristotelés

ARISTOTELEŠ Člověk a příroda. (překlad A. Kříž) (Antická knihovna sv. 52) Praha: Svoboda, 1984.
 ARISTOTELEŠ Etika Nikomachova. (překlad A. Kříž) Praha: Rezek, 1996.
 ARISTOTELEŠ Fyzika. (překlad A. Kříž). Praha: Rezek, 1996.
 ARISTOTELES Kategorie. Organon I. (překlad A. Kříž) Praha: Academia, 1958.
 ARISTOTELES Metafyzika. (překlad A. Kříž) Praha: J. Leichter, 1946.
 ARISTOTELEŠ O duši. (překlad A. Kříž) Praha, Rezek 1996.
 Aristoteles O člověku. (Ze spisů A. vybral a zčeštil F. Stiebitz) Praha: nákladem Anthropolo-gického ústavu Karlovy university, 1936.
 ARISTOTELES O nebi. O vzniku a zániku. Bratislava: Pravda, 1985.
 ARISTOTELES O sofistických důkazech. Organon VI. (překlad A. Kříž) Praha: Academia, 1978.
 ARISTOTELES O vyjadřování. Organon II. (překlad A. Kříž) Praha: nakl. ČSAV, 1959.
 ARISTOTELES Poetika. (předmluva Ignat Autman, překlad a doslov Julie Nováková) Praha: Orbis 1964.
 ARISTOTELES Politika. (překlad A. Kříž) Praha: nakl. J. Leichter, 1939.
 ARISTOTELES První analytiky. Organon III. (překlad A. Kříž) Praha: ČSAV, 1951.
 ARISTOTELES Druhé analytiky. Organon IV. (překlad A. Kříž) Praha: ČSAV, 1962.
 ARISTOTELEŠ Rétorika. (překlad A. Kříž) Praha: J. Leichter, 1948.
 ARISTOTELES Topiky. Organon V. (překlad A. Kříž) Praha: Academia, 1975.
 ARISTOTELES O ruchu zvierat – O poruższaniu sie przszetżennym zwierrat. Vrřava: PWN, 1975.
 BERKA, K. Aristoteles. Praha: Orbis, 1966.
 Jednotliviny a individuální formy. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu (edice PomFil sv. 12), 1993.
 PATOČKA, J. Aristotelés. Přednášky z antické filosofie. Praha: Vyřehrad, 1994.
 PATOČKA, J. Aristoteles, jeho předchůdci a dědicové. (Studie z dějin filosofie od Aristotela k Hegelovi). Praha: ČAV, 1964.
 Spravedlnost jako zdatnost. Praha: Institut pro středoevropskou kulturu (edice PomFil sv. 5.), 1996.

Od peripatetické školy do zániku antické společnosti

LAERTIOS Diogenés Život a učení filosofa Epikura. Praha: Rovnost, 1952.
 EPIKÚROS, P. S. Myřlenky o řtěřtí a mravnosti. (Antická knihovna – prémie 1970) Praha: Svoboda, 1970.
 EPIKUROŠ O řtastnom řivote. Bratislava: Pravda, 1989.
 EPIKTÉTOS Rukojeř. Rozpravy. (Antická knihovna sv. 10) Praha: Svoboda, 1972.
 MARCUS AURELIUS Antoninus Hovory k sobě. (Antická knihovna sv. 1) Praha: Svoboda, 1969.
 PLINIUS STARŠÍ Kapitoly o přírodě. (Antická knihovna sv. 19) Praha: Svoboda, 1974.
 PLOTIN Enneady. (překlad J. Hruřřa) Praha: nakl. J. Hendrich, 1938.
 PLOTÍNOS O klidu. (V 4 (7) - překlad P. Rezek) Praha: Rezek, 1997.
 PLOTÍNOS Dvě pojednání o kráše. (16 (1) – překlad P. Rezek) Praha: Rezek, 1994.
 PLOTÍNOS Věčnost, řas a duch. (V 9 – překlad P. Rezek) Praha: Rezek, 1995.
 PLOTÍNOS Sestry duře. (IV. 2 (4) – překlad P. Rezek) Praha: Rezek, 1995.
 RIST, J. M. Stoická filosofie. Praha: OIKOYMENTH, 1998.
 SENECA, L. A. O klidu duřevním a jiné dialogy. Praha: nakl. B. Hendrich, 1939.

SENECA, L. A. O dobrodiních. (Antická knihovna sv. 63) Praha: Svoboda, 1980.
SENECA, L. A. Výbor z listů Luciliovi. (Antická knihovna sv. 4) Praha: Svoboda, 1969.
SENECA, L. A. Útěchy. Praha: Odeon, 1977.
SEXTUS EMPIRICUS Základy pyrrhonské skepsy. Bratislava: Pravda, 1984.
THEOPRASTOS Povahopisy. (překlad A. Kolář). Praha: nakl. Gustav Volenský, 1925.
Zlomky starých stoiků. Bratislava: Pravda, 1983.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

K předmětu je vypracována opora pro studující kombinovaného studia. Student si nalezne pramen – filosofický text a u zkoušky prokáže schopnost tento text interpretovat nebo zkouška proběhne formou rozpravy nad písemnou prací v rozsahu 5 – 10 normostran.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy evropské vzdělanosti II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit posluchače se základy filosofických idejí, které tvoří základ výchovy a vzdělávání v evropském myšlení.

Základní studijní témata:

Předmět je pokračováním Základů evropské vzdělanosti I. V semestru jsou předmětem výkladu základy novověkých teorií poznání, které měly vliv na pojetí a sebepojetí člověka, na jeho vztah ke světu, k problémům svobody, k výchově a vzdělávání, ke konceptualizaci problému dějin atd. Kurs zahrnuje zhruba úsek od počátků novověké filosofie výchovy - od F. Bacona a R. Descarta. Pozornost je věnována novověkým teoriím poznání, konceptualizaci výchovy v dílech myslitelů jako byli J. Locke, J.-J. Rousseau a další; následně pak představitelům německé klasické filosofie (Kant a jeho reflexe osvícenství, pojetí morálky a pedagogiky, Fichte jako filosof činné stránky a sebevědomí, Schelling a Hegel – vzdělávání jako odcizení, dějiny metafyziky) až po zánik metafyziky a nástup filosofických směrů 19. století s vyústěním u iracionálních proudů na přelomu 19. a 20. století. Na tento kurs navazuje volně předmět Teorie člověka.

Požadavky ke zkoušce: Student si nalezne pramen – filosofický text a u zkoušky prokáže schopnost tento text interpretovat nebo rozprava nad písemnou prací na vybrané téma.

Povinná studijní literatura:

Doporučená literatura:

Výběr z literatury ke studiu novověké filosofie

GAY, Peter (Ed.) *John Locke on Education*. N.Y. Bureau of Publications, (ed. Classic in Education No. 20) nevročeno.

CORETH, E.; EHLEN, P.; SCHMIDT, J. *Filosofie 19. století*. Olomouc: nakl. Olomouc, 2003.

RÖD, W. *Novověká filosofie I. (Dějiny filosofie sv. 8 – Od Francise Bacona po Spinozu)* Praha:

OIKOYMENH, 2004

RÖD, W. Novověká filosofie II. (Dějiny filosofie sv. 9 – Od Newtona po J. J. Rousseaua) Praha: OIKOYMENH, 2004.

SOBOTKA, M.; ZNOJ, M.; MOURAL, J. Dějiny novověké filosofie od Descarta po Hegela. Praha: FÚ AV ČR, 1993.

TRETERA, I. Nástin dějin evropského myšlení. (Od Thalety k Rousseauovi). Praha: COWI, 1996.

TRETERA, I. Dějiny filozofie I. II. skripta FF UK, Praha: SPN, 1981, 1986.

TVRDÝ, J. Vývoj filosofického myšlení evropského. Brno: Osvět. Knihk. Jana Kajše, 1923.

TVRDÝ, J. Úvod do filosofie. Praha: nakl. B. Kočí, 1926.

TVRDÝ, J. Systematický úvod do filosofie. Bratislava: akc. tiskárna Universum, 1937.

Antológia z diel filozofov. Humanismus a renesance. Bratislava: vyd. Politickej literatury, 1966.

Antológia z diel filozofov. Novoveká racionalistická filozofia. Bratislava: Epoque, 1970.

Antológia z diel filozofov. Novoveká empirická a osvietenská filozofia. Bratislava: vyd. Poli-tickej literatúry, 1967.

Antológia z diel filozofov. Pragmatizmus, realizmus, fenomenológia, existencialismus. Bra-tislava: Epoque, 1969.

Antológia z diel filozofov. Pozitivismus, voluntarismus, novokantovstvo. Bratislava: nakl. Poli-tickej literatúry, 1967.

Antológia z diel filozofov. Logický empirizmus a filozofia prírodných vied. vyd. Politickej lite-ratúry, 1968.

Antológia z diel filozofov. Marxisticko-leninská filozofia. Bratislava: Pravda, 1977.

PRAMENY:

BACON, F. Nové organon. Praha: nákladem České akademie věd a umění, 1922.

BERGSON, H. Vývoj tvořivý. Praha: J. Leichter, 1919.

BERGSON, H. Dvojí pramen mravnosti a náboženství. Praha: J. Leichter, 1936.

BERGSON, H. Čas a svoboda. O bezprostředních datech vědomí. Praha: Samcovo knihku-pectví, 1947.

BERKELEY, G. Pojednání o základech lidského poznání. Praha: Svoboda, 1995.

CONDILLAC, E. B. de Esej o původu lidského poznání. Praha: Academia, 1974.

DESCARTES, R. Rozprava o metodě jak správně vésti svůj rozum. Praha: J. Leichter, 1933.

DESCARTES, R. Principy filozofie. Bratislava: Pravda, 1986.

DESCARTES, R. Úvahy o první filosofii. Praha: Svoboda, 1970.

DESCARTES, R. Meditationes de prima philosophia. Meditace o první filosofii. Praha: OI-KOYMENH, 2001.

DESCARTES, R. Regulae ad directionem ingenii. Pravidla pro vedení rozumu. Praha: OI-KOYMENH, 2000.

DILTHEY, W. Život a dejinné vedomie. Bratislava: Pravda, 1980.

FEUERBACH, L. Podstata křesťanství. Praha: SNPL, 1954.

FEUERBACH, L. Zásady filosofie budoucnosti a jiné filosofické práce. Praha: ČAV, 1959.

FICHTE, J. G. Pojem vzdělance. Praha: Svoboda, 1971.

FICHTE, J. G. Výber z díla. Bratislava: Pravda, 1981.

HEGEL, G. W. F. Estetika I. II. Praha: Odeon, 1966.

HEGEL, G. W. F. Dějiny filosofie I. Praha: ČAV, 1961.

HEGEL, G. W. F. Dějiny filosofie II. Praha: ČAV, 1965.

HEGEL, G. W. F. Dějiny filosofie III. Praha: Academia, 1974.

HEGEL, G. W. F. Fenomenologie ducha. Praha: ČAV, 1960.

HEIDEGGER, M. Kant a problém metafyziky. Praha: Filosofia, 2004.

HOBBS, T. Leviathan neboli o podstatě zřízení a moci státu církevního a občanského. Praha: Melantrich, 1941.

HOBBS, T. Výbor z díla. Praha: Svoboda, 1988.

HOLBACH, P. H. D. Společenský systém neboli Přirozené zásady morálky a politiky s kritic-kým pojednáním o vlivu na mravy. Praha: NČAV, 1960.

HOLBACH, P. H. D. Zdravý rozum neboli přirozené představy v protikladu k představám nadpřirozeným. Praha: SNPL, 1959.

HUME, D. Zkoumání lidského rozumu. Praha: Svoboda, 1972.

HUME, D. Zkoumání o zásadách mravnosti a Zkoumání o rozumu lidském. Praha: J. Leichter, 1899.

HUSSERL, E. Přednášky k fenomenologii vnitřního časového vědomí. skripta FF UK, Praha: SPN, 1970.

HUSSERL, E. Idea fenomenologie. Praha: OIKOYMENH, 2001.

HUSSERL, E. Krize evropských věd a transcendentální fenomenologie. Praha: Academia, 1972.

JAMES, W. Druhy náboženské zkušenosti. Praha: Melantrich, 1930.

JAMES, W. Pragmatism. Nové jméno pro staré způsoby myšlení. Populární přednášky o filo-sofii. Praha: J. Leichter, 1918.

KANT, I. Základy k metafysice mravů. Prah: J. Leichter, 1910.

KANT, I. Kritika soudnosti. Praha: Odeon, 1975.

KANT, I. Kritika praktického rozumu. Praha: J. Leichter, 1944.

- KANT, I. Prolegomena ke každé příští metafyzice, jež se bude moci stát vědou. Praha: Svoboda, 1972.
- KANT, I. Základy metafyziky mravů. Praha: Svoboda, 1976.
- KANT, I. Kritika čistého rozumu. Praha: OIKOYMENH, 2001.
- KIERKEGAARD, S. Okamžik. Praha: J. Leichter, 1911.
- KIERKEGAARD, S. Nemoc k smrti. Mnichov: Opus Bonum, 1981.
- KIERKEGAARD, S. Bázeň a chvění. Nemoc k smrti. Praha: Svoboda, 1993.
- KIERKEGAARD, S. Filosofické droby aneb Drobátko filosofie. Olomouc: Votobia, 1997.
- KIERKEGAARD, S. Současnost. (Edice Váhy) Praha: Mladá fronta, 1969.
- LEIBNIZ, G. W. Nové úvahy o lidské soudnosti od auktora systému předzjednané harmonie. Praha: ČAVaU, 1932.
- LEIBNIZ, G. W. Monadologie a jiné práce. Praha: Svoboda, 1982.
- LOCKE, J. Dvě pojednání o vládě. Praha: nakl. ČSAV, 1965.
- LOCKE, J. Esej o lidském rozumu. Praha: Svoboda, 1984.
- MILL, J. S. O svobodě. I. II. Praha: J. Otto, ?.
- MILL, J. S. O individualitě. Praha: J. Pospíšil, 1881.
- NIETZSCHE, F. Filosofie v tragickém období Řeků. Olomouc: Votobia, 1994.
- NIETZSCHE, F. Nečasové úvahy I. II. (Edice Váhy) Praha: Mladá fronta, 1992.
- PASCAL, B. Myšlenky. Praha: Odeon, 1973.
- ROUSSEAU, J. J. O původu nerovnosti mezi lidmi. Praha: Svoboda, 1949.
- ROUSSEAU, J. J. Emil čili o vychování. Olomouc: nakl. R. Promberga, 1926.
- ROUSSEAU, J. J. Vyznání. Praha: Odeon, 1978.
- ROUSSEAU, J. J. Rozpravy. Praha: Svoboda, 1989.
- SCHELER, M. Místo člověka v kosmu. Praha: Academia, 1968.
- SCHELER, M. Řád lásky. (Edice Váhy) Praha: Vyšehrad, 1971.
- SCHELLING, F. W. J. Drobné spisy a fragmenty. Praha: Vyšehrad, 2004.
- SCHELLING, F. W. J. Filosofická zkoumání bytnosti lidské svobody a s tím souvisejících předmětů. Praha: FÚ AV ČR, 1992.
- SCHELLING, F. W. J. Výbor z díla. Praha: Svoboda, 1977.
- SCHELLING, F. W. J. Věky světa. Kniha první. Minulost. Praha: OIKOYMENH, 2002.
- SCHOPENHAUER, A. Svět jako vůle a představa I. II. Pelhřimov: Nová tiskárna, 1998.
- SPINOZA, B. Krátké pojednání o Bohu, člověku a jeho blahu. Praha: ČAVaU, 1932.
- SPINOZA, B. Etika. Praha: Svoboda, 1977.
- SPINOZA, B. Metafyzické myšlenky. Praha: Filosofía, 2000

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

K předmětu je vypracována opora pro studující kombinovaného studia. Student si nalezne pramen – filosofický text a u zkoušky prokáže schopnost tento text interpretovat nebo zkouška proběhne formou rozpravy nad písemnou prací v rozsahu 5 – 10 normostran.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsání konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy sociologie

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cíl studia: Pro zvládnutí základů sociologie pro pedagogy se předpokládá, že student bude schopen se orientovat v základní pojmové výbavě oboru, orientovat se v sociologických směrech a v jejich hlavních představitelích, umět vyložit vztahy sociologie a ostatních věd včetně sociologie výchovy, umět popsat hlavní metody výzkumu a techniky sběru sociologických dat.

Základní studijní témata:

Pozice, prestiž, role, symboly statusu.

- Sociální struktury a skupiny. Konflikty rolí.
- Protosociologie a sociologie jako věda, směry a velké postavy dějin sociologie,
- Pozitivismus a interpretativní sociologie,
- Makrosociologie, sociologie středního dosahu a mikrosociologie, empirická sociologie a sociologický výzkum,
- Sociologie jako multiparadigmatická věda – teoretický pluralismus
- sociologická tradice v českých zemích
- Sociologie výchovy, školy a vzdělávání v systému sociologických věd.
- Demografické faktory, kultura, masová kultura,
- Charakteristiky jednotlivých etap se zvýrazněním formujících činitelů: dětství, rodina, škola; mládí – vztah generací, sexuální vztahy, hledání profesní dráhy; dospělost – profesní dráha, rodinná dráha; stáří – sociální kontexty, vztah k rodině.

Povinná studijní literatura:

BERGER, Peter L. Pozvání do sociologie. Praha: Naše vojsko, 2003. ISBN 80-85469-08-01

Giddens, A. Sociologie. Praha: Argo, 1999.

Jandourek, Jan Úvod do sociologie. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-749-3

Keller, Jan Úvod do sociologie. Praha: SLON, 2004.

PETRUSEJK, Miloslav Základy sociologie. Praha: Akademie veřejné správy, 2009. ISBN 978-80-87207-02-4

KORNBLUM, W.; SMITH, Carolin, D. *Sociology in Changing World*. N.X. City University of N.Y. 1988.

Doporučená literatura:

STOKES, Randal *Introduction to Sociology*. Amherst: University of Massachusetts, 1984.

Persell, Caroline Hodges. 1990. *Understanding Society: An Introduction to Sociology*. Third Edition. New York: Harper & Row.

Alan, Josef Etapy života očima sociologa. Praha: Panorama, 1989.

Bauman, Z. Úvahy o postmoderní době. Praha: SLON, 1995.

Bauman, Z. Myslet sociologicky. Netradiční uvedení do sociologie. Praha: SLON, 2004.

Berger, P.L; Luckmann, T. Sociální konstrukce reality. Pojednání o sociologii vědění. CDK. Brno: 1999.

Diesman, M. Jak vyrábět sociologickou znalost. Praha: Karolinum, 1998.

GOFFMAN, Erving Všichni hrajeme divadlo. Praha: Nakladatelství studia Ypsilon, 1999.

Cangelosi, J. S. Strategie řízení školy. Praha: Portál, 2000.

Herzmann, J. Výzkumy veřejného mínění. Praha: VŠE, 1995.

Illich, Ivan Odškolnění společnosti (polemický spis). Praha: SLON, 2001.

Jandourek, J. Sociologický slovník. Praha: Portál, 2001.

Matějů, P., Straková, J. et al. Nerovné šance na vzdělání. Praha: Academia, 2006.

Možný, L. Česká společnost: nejdůležitější fakta o kvalitě našeho života. Praha: Portál, 2002.

Možný, I. Moderní rodina (mýty a skutečnosti). Brno: 1990.

Možný, I. Sociologie rodiny. Praha: Slon, 2002.

Pelikán, J. Základy empirického výzkumu pedagogických jevů. Praha: Karolinum, 1998.

PETRUSEK, Miloslav Společnost pozdní doby. Praha: SLON, 2006. ISBN 80-86529-63-6

PETRUSEK, Miloslav Společnost a kultura. Sociologické úvahy a eseje. Praha: Vize 97, 2012. ISBN neuvedeno

PETRUSEK, Miloslav a kol. Dějiny sociologie. Praha: Grada Publishing, 2011. ISBN 978-80-247-3234-3

Sociologické směry, školy, paradigmaty. Praha: SLON, 1994.

Strauss, A.; Corbinová, J. Základy kvalitativního výzkumu. Postupy a techniky zakotvené teorie. Sdružení Podané ruce, Brno a Albert, Boskovice: 1999.

Šubrt, J. Postavy a problémy soudobé teoretické sociologie. Praha: Nakladatelství ISV, 2001.

Thompson, K. Klíčové citace v sociologii. Hlavní myslitelé, pojmy a témata. Brno: Barrister a Principal, 2001.

Tuček, M. a kol. Dynamika české společnosti a osudy lidí na přelomu tisíciletí. Praha: Slon, 2003.

Velký sociologický slovník. Praha: Karolinum, 1997

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studující si ke zkoušce přinese seznam prostudované literatury.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociologie výchovy

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit studenty s vybranými tématy sociologie, které souvisejí s výchovou a vzděláváním, vést je k dovednosti aplikovat sociologické poznatky na výchovně vzdělávací realitu a na problematiku socializace dětí a mládeže v podmínkách soudobé společnosti, rodiny a školy.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

Teorie socializace: Charles Cooley, Georg Herbert Mead, Sigmund Freud, J. Piaget, L. Kohlberg; činitelé socializace, resocializace.

Pozice, prestiž, role, symboly statusu.

Sociální struktury a skupiny. Konflikty rolí.

Instituce a organizace. Organizace v tradiční společnosti a organizace v moderní (byrokratické) společnosti.

Deviantní chování. Co jsou deviace. Funkce deviací. Sociální kontrola a paradoxní důsledky sociální kontroly.

Fyziognomická teorie deviací, moderní sociobiologické teorie, psychologické teorie deviací, sociálně ekologická škola, teorie kulturního přenosu, teorie strukturálního napětí, teorie sociální kontroly, teorie nálepkování, teorie sociálního konfliktu, interpretativní sociologie. Kriminalita bílých límečků. Kriminalita bez obětí a klasifikace kriminálních aktivit.

Sociologie učitelské profese, otázky profesionalizace učitelů ve světovém kontextu, sociologie školy, sociologické aspekty kurikula.

Socializace dětí a mládeže, protestní a alternativní hnutí mládeže.

Sociologie volného času, sociálně patologické jevy u dětí a mládeže.

Rodina a výchova.

Sociální stratifikace a výchova, sociální mobilita a výchova.

Stát - politika - výchova, sociální změny a výchova.

Povinná studijní literatura:

HAVLÍK, R., KOŤA, J. Sociologie výchovy a školy. Praha : Portál. 2002. 978-80-7367-327-7

HAVLÍK, R., HALÁSZOVÁ, V., PROKOP, J. Kapitoly ze sociologie výchovy. Praha : PedF UK. 1996. 80-86039-10-2

HAVLÍK, R., KOŤA, J.; SPILKOVÁ, V. A KOL. Učitelské povolání z pohledu sociálních věd. Praha : PedF UK. 1998. isbn 80-86039-72-2

JEDLIČKA, R., KLÍMA, P., KOŤA, J. A KOL. Děti a mládež v obtížných životních situacích. Nové pohledy na problematiku životních krizí, deviací a úlohu pomáhajících profesí. Praha : Themis, 2005. ISBN 80-7312-038-0

ONDREJKOVIČ, P. Úvod do sociologie výchovy. Teoretické základy sociologie výchovy a mládeže. 2. rozšířené a přepracované vydání. Bratislava : Veda, vydavateľstvo SAV, 1998. ISBN 80-224-0579-5
SADKER, M. P.; SADKER, D, M. *Teachers, Schools, and Society*. N.Y. McGraw-Hill, 1991. ISBN 0-07-054440-9
BALLANTINE, J. H.; SPADE, J. Z. *Schools and Society. A sociological Approach to Education*. L.A. London, N.Y.: Sage, Publications Ltd. 2012 ISBN 978-1-4129-7924-5
AURUM, Richard, BEATTIE, Idenee, R., FOED, Karly. *The Structure of Schooling. Reading in the Society of Education*. L.A., London, N.Y.“ Sage, 2011

Doporučená literatura:

ALAN, J. Společnost, vzdělání, jedinec. Kapitoly ze sociologie vzdělávání. Praha : Svoboda, 1974. ISBN 25-135-74
BAUMAN, Z. Globalizace. Důsledky pro člověka. Praha : Mladá fronta, 1999. ISBN 80-204-0817-7
ONDREJKOVIČ, P. Úvod do sociologie výchovy. Základy sociologie výchovy a mládeže. Bratislava : Veda, 1998 ISBN 80-224-0579-5
ONDREJKOVIČ, P. Socializácia mládeže ako východisková kategória sociologie výchovy a sociologie mládeže. Príspevok k riešeniu problémov sociologie výchovy a mládeže. Bratislava : Veda, 1997. ISBN 80-224-0476-4

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně jako u studentů prezenčního studia. Přednášející nejen vydal základní učebnici oboru a texty o sociální patologii, ale zhotovil i elektronickou oporu pro kombinované studium v rozsahu 141 stran.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy práva

Ročník: 3.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem studijního předmětu je zvýšit právní vědomí studentů a poskytnout jim základní orientaci v právních vztazích především ve školském, občanském, rodinném, obchodním a trestním právu. Student bude schopen orientovat se v právním řádu ČR i v jednotlivých právních odvětvích, získá základní poznatky v oblasti právních předpisů, které se vztahují k řešení problematiky výchovy a vzdělávání. Student se naučí pracovat s konkrétními právními předpisy a interpretovat konkrétní situace z hlediska právní normy. V průběhu krátké odborné stáže bude mít možnost sledovat aplikaci právních předpisů v současné praxi škol a školských zařízení.

Základní studijní témata:

Osnova předmětu:

Základy teorie práva

základní terminologie - právní norma, právní předpis, právní systém, právní řád, odvětví práva, hierarchie

právních předpisů podle právní síly, platnost a účinnost právních předpisů, výklad právních předpisů

právní kultury, historické základy kontinentálního práva

Školské právní předpisy

školský zákon

zákon o pedagogických pracovnících
základní prováděcí předpisy k uvedeným zákonům (nařízení vlády, vyhlášky)
aplikace školských předpisů ve školské praxi, při řízení ve školství (ve spolupráci s vybranými základními a středními školami)

Základy pracovního práva
zákoník práce

Informatorium z ostatních právních odvětví
občanské právo
rodinné právo
trestní právo
obchodní právo atd.

Povinná studijní literatura:

Aktuální právní předpisy
Jakákoliv učebnice práva pro neprávnický, s rokem vydání nejpozději 2012 včetně

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Účast na seminářích

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Filosofické a metodologické problémy společenských věd

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je uvést studenty do základních problémových oblastí filosofie sociálních věd a seznámit je s aktuálně řešenými metodologickými problémy v těchto disciplínách. Předmět by měl přispět k prohloubení teoretického zázemí pedagogů, k vědomí problémových souvislostí, jimiž je pedagogická věda spojena s ostatními vědami o člověku a společnosti a s určitými filosofickými předpoklady; dále by měl studenty uvést do konkrétních otázek, jež současná filosofie sociálních věd řeší. Východiska tohoto předmětu zdůrazňují multiparadigmatickou povahu sociálních věd a tedy jakousi pluralitu „pedagogik“, jakož i v základu idiografický charakter každé pedagogiky.

Studenti by po absolvování předmětu 1) měli být schopni uvědomovat si a explikovat filosofické předpoklady pedagogiky; 2) kriticky reflektovat metodologické nejednoznačnosti při studiu vědního profilu pedagogiky i při vlastním řešení pedagogických problémů.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

BOUVIER, A. *Philosophie des sciences sociales*. Paris: PUF, 1999. ISBN 213-04-9979-1
FAY, B. *Současná filosofie sociálních věd*. Praha: SLON, 2002. ISBN 80-86429-10-5
OCHRANA, F. *Metodologie sociálních věd*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2380-1

Doporučená literatura:

BERGER, P.; LUCKMANN, T. *Sociální konstrukce reality*. Praha: CDK, 1999. ISBN 80-85959-46-1
HACKING, Ian *The Social Construction of What*. (3th edition) Cambridge: Harvard University Press, 2000.
BOURDIEU, P. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum, 1998. ISBN 80-7184-518-3
FAJKUS, B. *Filosofie a metodologie vědy*. Praha: Academia 2005. ISBN 80-200-1304-0
FAY, B. *Současná filosofie sociálních věd*. Praha: SLON, 2002. ISBN 80-86429-10-5
GADAMER, H.-G. *Pravda a metoda. I. a II. díl*. Praha: Triáda 2010. ISBN 978-80-87256-04-6 (II. díl: 978-80-87256-44-2)
KRATOCHVÍL, M. *Francouzská epistemologie*. Praha: Triton, 2013. ISBN 978-80-7387-671-5
KUHN, T. *Struktura vědeckých revolucí*. Praha: OIKOYMENH 1997. ISBN 80-86005-54-2
LYOTARD, J.-F. *O postmodernismu*. Praha: FÚ AV ČR 1993. ISBN 80-7007-047-1
OCHRANA, F. *Metodologie sociálních věd*. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2380-1
PETRUSEK, M. *Teorie a metoda v moderní sociologii*. Praha: Karolinum, 1993. ISBN 80-7066-799-0
ŠVAŘÍČEK, R.; ŠEĐOVÁ, K (eds.). *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál 2010. ISBN 978-80-7367-313-0
WINCH, P. *Idea sociální vědy*. Brno: CDK 2004. ISBN 80-7325-035-7

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Průběžné studium zadané literatury a zkouška.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Dějiny pedagogiky I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 10 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

1. Dějiny pedagogiky jako vědní obor a učební předmět (cíl, předmět, metody)
2. Výchova v antice
3. Výchova ve středověku
4. Dějiny UK
5. Exkurze do Karolina
6. Partikulární školství
7. Pedagogika v období humanismu a renesance
8. Pedagogika reformace a protireformace
9. Pedagogika J.A. Komenského
10. Pedagogika osvícenství
11. Exkurze do Národního pedagogického muzea

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

Kasper, T., Kasperová, D. Dějiny pedagogiky. Praha : Grada, 2008. ISBN 978-80-247-2429-4.
Váňová, R. Dějiny pedagogiky. In Dvořáková, M., Kolář, Z., Tvrzová, I., Váňová, R. Základní učebnice pedagogiky. Praha : Grada 2015, s. 132-246. ISBN 978-80-247-5039-2.
Váňová, R. a kol. Studijní texty k dějinám pedagogiky. Praha : PedF UK
Váňová, R., Rýdl, K., Valenta, J. Výchova a vzdělání v českých dějinách. Praha : UK 1992.
Váňová, R., Nejedlá, D. Texty ke studiu reformní pedagogiky v ČSR. Praha: PedF UK 1995.
Why should we teach History of Education? (international konference) Moscow: The library of international Academy of self-improvement, 1983. ISBN 5-87414-011-5

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Seminární práce v rozsahu 20 stran.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Dějiny pedagogiky II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 10 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

1. Pedagogika osvícenství. Tereziánská reforma. Tzv. vlastenečtí učitelé.
2. Pedagogika 19. století. Teorie a praxe předškolní výchovy. F. Fröbel. J.V. Svoboda.
3. Počáteční školství ve střední Evropě. Zákon z roku 1869.
4. Proměny středního školství. Nástin organizace gymnázií a reálků.
5. Pedagogika jako samostatná vědní disciplína. J.F. Herbart. Herbartismus.
6. Pedagogika v českých zemích. G.A. Lindner.
7. Pozitivismus a česká pedagogika. F. Drtina. F. Čáda, F. Krejčí.
8. Světová reformní pedagogika. Pragmatismus v pedagogice. Teorie pracovní školy.
9. Školství a pedagogika v ČSR. 20. léta.
10. Školství a pedagogika v ČSR. 30. léta.
11. Školství a pedagogika v ČSR po 2. světové válce.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

Kasper, T., Kasperová, D. Dějiny pedagogiky. Praha : Grada, 2008, ISBN 978-80-247-2429-4.

Váňová, R. Dějiny pedagogiky. In Dvořáková, M., Kolář, Z., Tvrzová, I., Váňová, R. Základní učebnice pedagogiky. Praha: Grada, 2015, s.132-246. ISBN 978-80-247-5039-2.
Váňová, R., Nejedlá, D. Texty ke studiu reformní pedagogiky v ČSR. Praha: PedF UK 1995.
Váňová, R. a kol. Studijní texty k dějinám pedagogiky. Praha : PedF UK.
Váňová, R., Rýdl, K., Valenta, J. Výchova a vzdělání v českých dějinách. Praha : UK 1992.
Váňová, R. Československé školství ve 30. letech. (Příhodovská reforma.) Praha : PedF UK, 1995.
Why should we teach History of Education? (international konference) Moscow: The library of international Academy of self-improvement, 1983. ISBN 5-87414-011-5

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Vypracování a prezentace referátů z vybraných témat. Rozsah: 5-10 stran. Prostudování 5 svazků z edice Z dějin pedagogiky.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Teorie výchovy I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět je koncipován tak, aby studenty seznámil s problémy spojené s vypracováváním vědního profilu teorie výchovy, s filosofickým a praktickým rozměrem této pedagogické disciplíny. Zdůrazňuje antinomický charakter výchovy a uvádí do historických souvislostí její reflexe. Studenti po jeho absolvování získají vědomosti o základních pozicích ve výchovných teoriích, metodologických přístupech k fenoménu výchovy a historickém pozadí aktuálních výchovných tendencí i stereotypů.

Základní studijní témata:

1. Výchovné antinomie. Pedagogika jako "systém kontradikcí"
2. Teorie výchovy jako praktická teorie mezi filosofií a vědou
3. Sémantické pole termínu "výchova"
4. Logiky formativního působení
5. Autenticita a tradice ve výchově
6. Výchova a kultura (H. Arendt, G. Bachelard)
7. Antická a humanistická tradice v teoriích výchovy
8. Dualistické koncepte člověka a výchovy a jejich kritika u J. Deweyho
9. Soudobé teorie výchovy

Povinná studijní literatura:

GUTEK, G. L. *New Perspectives on Philosophy and Education*. Columbus: Pearson, 2008. ISBN 978-0205594337.

STROUHAL, M. *Teorie výchovy. K vybraným problémům jedné pedagogické disciplíny*. Praha: Grada Publishing 2013. ISBN 978-80-247-4212-0.

Doporučená literatura:

ARENDR, H. *Krise kultury*. Praha: MF 1994.
BACHELARD, G. *La formation de l'esprit scientifique*. Paris: Vrin 1999.
DEWEY, J. *Experience and education*. New York: The Free Press, 1997.
DEWEY, J. *Demokracie a výchova*. Praha: J. Laichter 1932.
FABRE, M. *Penser la formation*. Paris: PUF, 1994. ISBN 978-2130458531.
GUTEK, G. L. *New Perspectives on Philosophy and Education*. Columbus: Pearson, 2008. ISBN 978-0205594337.
JEDLIČKA, R. (ed.) *Teorie výchovy – tradice, současnost, perspektivy*. Praha: Karolinum 2014. ISBN 978-80-246-2412-9.
PELIKÁN, J. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium 1995. ISBN 80-85498-27-8.
REBOUL, O. *Le langage de l'éducation*. Paris: PUF, 1984. ISBN 978-2130385233.
SCHALLER, K. *Studie k systematické pedagogice*. Studia paedagogica 9. Praha: Ped. fakulta UK, 1993. ISBN neuvedeno
SCHOENEBECK, H. von. *Texty k postpedagogickému myšlení*. Pardubice: UP 1999. ISBN 80-7194-224-3.
SINGULE, F. *Americká pragmatická pedagogika*. Praha: SPN 1990. ISBN 80-04-20715-4.
PIAGET, J. *Le jugement moral chez l'enfant*. Paris: PUF 2005. ISBN 978-2130441823.
POURTOIS, J.-P.; DESMET, H. *L'éducation postmoderne*. Paris: PUF 2002. ISBN 978-2-13-052654-4.
REINER, J.; PRITCHARD PAOLITTO, D.; HERSH, R. H. *Promoting Moral Growth. From Piaget to Kohlberg*. Prospect Heights: Waveland Press Inc. 1990. ISBN 0-88133-570-3.
ROSENTHAL, R.; JACOBSON, L. *Pygmalion in the classroom*. New York: Holt, Rinehart & Winston 1968.
VACEK, P. *Rozvoj morálního vědomí žáků*. Praha: Portál 2008. ISBN 978-80-7367-386-4.
VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS 2006. ISBN 80-239-4908-X.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Průběžné studium zadané literatury a písemná práce.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Teorie výchovy II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět se zabývá různými aspekty formativního procesu, tzv. „složkami výchovy“: zejm. problematikou osobnostní, mravní a multikulturní výchovy. Dále je zaměřen na vztah mezi výchovou a vzdáváním, s důrazem na aktuální prostředí školy. Pokrývá také problém soudobé krize autority ve výchově a perspektiv výchovy v tzv. postmoderní společnosti.

Základní studijní témata:

1. Autorita ve výchově. Konflikt klasického pojetí autority a alternativních koncepcí
2. Teorie morální výchovy a jejich praktické aplikace

3. Výchova ke spiritualitě
4. Osobnostní výchova a její aplikace v českém kurikulu
5. Identita, socializace a kultura. Problematika multikulturní výchovy
6. Etiketizace a stigmatizace ve výchově
7. Výchova a sociální nerovnosti (sociologické a sociolingvistické teorie)
8. Problémy školy a výchovy v postmoderní době

Povinná studijní literatura:

GUTEK, G. L. *New Perspectives on Philosophy and Education*. Columbus: Pearson, 2008. ISBN 978-0205594337.

STROUHAL, M. *Teorie výchovy. K vybraným problémům jedné pedagogické disciplíny*. Praha: Grada Publishing 2013. ISBN 978-80-247-4212-0.

Doporučená literatura:

ADORNO, Th. *Schéma masové kultury*. Praha: OIKOYMENH 2009. ISBN 978-80-7298-406-0.

ARENDT, H. *Krise kultury*. Praha: MF 1994. ISBN 80-204-0424-4.

FINKIELKRAUT, A. *Destrukce myšlení*. Brno: Atlantis 1993. ISBN 80-7108-063-2.

KAŠČÁK, O. *Moc školy. O formativnej síle organizácie*. Bratislava: Typi Universitatis Tyrnaviensis/VEDA 2006. ISBN 8022409057.

LIESSMANN, K.-P. *Teorie nevzdělanosti*. Praha: Academia 2008. ISBN 978-80-200-1677-5.

LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty. Úvahy o současném individualismu*. Praha: Prostor 2008. ISBN 978-80-7260-190-5.

MORIN, E. *La tête bien faite. Repenser la réforme. Réformer la pensée*. Paris: Seuil 1999. ISBN 978-2020375030.

MORIN, E. *Les sept savoirs nécessaires à l'éducation du futur*. Paris: Seuil 2000. ISBN 978-2020419642.

PELIKÁN, J. *Výchova jako teoretický problém*. Ostrava: Amosium 1995. ISBN 80-85498-27-8.

PIAGET, J. *Le jugement moral chez l'enfant*. Paris: PUF 2005. ISBN 978-2130441823.

POURTOIS, J.-P.; DESMET, H. *L'éducation postmoderne*. Paris: PUF 2002. ISBN 978-2-13-052654-4.

REINER, J.; PRITCHARD PAOLITTO, D.; HERSH, R. H. *Promoting Moral Growth. From Piaget to Kohlberg*. Prospect Heights: Waveland Press Inc. 1990. ISBN 0-88133-570-3.

ROSENTHAL, R.; JACOBSON, L. *Pygmalion in the classroom*. New York: Holt, Rinehart & Winston 1968.

STROUHAL, M. *Teorie výchovy. K vybraným problémům jedné pedagogické disciplíny*. Praha: Grada Publishing 2013. ISBN 978-80-247-4212-0.

VACEK, P. *Rozvoj morálního vědomí žáků*. Praha: Portál 2008. ISBN 978-80-7367-386-4.

VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS 2006. ISBN 80-239-4908-X.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Průběžné studium zadané literatury a zkouška.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogická psychologie I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 10 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je vytvořit základ pro porozumění pedagogicko-psychologické problematice s ohledem na současné směry v pedagogické psychologii.

Základní studijní témata:

- 1. Pedagogická psychologie a její úkoly, předmět a metody pedagogické psychologie, vývoj oboru, vztah k jiným vědám.**
- 2. Učitelská profese – pohledy na učitelství „zvnějšku“ a „zevnitř“, příprava na učitelské povolání, charakteristiky učitelské profese, náročnost učitelské profese, učitel jako profesionál.**
- 3. Osobnost učitele, učitelovo pojetí výuky, vyučovací styl.**
- 4. Percepce žáka učitelem – učitelovy postoje a očekávání vůči žákům, výzkum percepce z hlediska „zkreslování“, kauzální atribuce.**
- 5. Osobnost žáka a její struktura z pohledu školy - školní zdatnost, školní úspěšnost, žákovo pojetí školního neúspěchu**
- 6. Dětské pojetí světa a žákovo pojetí učiva – teoretická východiska (J. Piaget, L. S. Vygotskij, J. Bruner, D. P. Ausubel, F. J. Dochy), proměny žákova pojetí učiva, diagnostické metody, ovlivňování žákova pojetí učiva**
- 7. Učení ve školním kontextu: paměťní učení, senzomotorické učení, učení z textu, učení z obrazového materiálu, elektronické učení, kooperativní učení**
- 8. Individuální zvláštnosti učení - kognitivní styl, učební styl (učební strategie, učební přístupy), ovlivňování (neovlivňování) stylů učení.**
- 9. Autoregulace učení – teoretické přístupy, metakognice a učení, vytváření metakognitivních dovedností ve vyučování**

Povinná studijní literatura:

Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.
Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi: Příručka pro učitele*. Praha: Portál, 2010.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.
Woolfolk, A. *Educational psychology*. 12th ed. Pearson, 2012.

Doporučená literatura:

Doporučená literatura dle jednotlivých okruhů:

(1)

Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.
Štech, S. *O pedagogické psychologii jako součásti věd o výchově* In Pešková, J., Lipertová, P.(eds.): Hledání učitele. Škola a vzdělání v proměnách času. Praha: UK-PedF, 1996.

(2) a (3)

Havlík, R. a kol. *Učitelské povolání z pohledu společenských věd*. Praha: UK-PedF, 1998.
Helus, Z. Učitelství – rozporuplné povolání pod tlakem nových společenských nároků. *Pedagogika*, 2007, vol. 57, č. 4.
Hrabal, V. ml., Pavelková, I. *Jaký jsem učitel?* Praha: Portál, 2010
Krykorková, H., Váňová, R. a kol. *Učitel v současné škole*. Praha: Karolinum, 2010.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.
Štech, S. Co je to učitelství a lze se mu naučit? *Pedagogika*, 1994, vol. 44, no. 4, s.310-320.
Štech, S. (Ed.) *Stát se učitelem*. Praha: UK-PedF, 1995.
Vališová, A., Kasíková, H. a kol: *Pedagogika pro učitele*. 2. vydání. Praha: Grada, 2011.
Povolání: učitel. *Pedagogika*, 1994, vol. 44, no. 4. Monotematické číslo.

Psychoanalytické inspirace pro výchovu. *Pedagogika*, 1999, vol. 49, no. 4. Monotématické číslo.

(4)

Helus, Z. *Pojetí žáka a perspektivy jeho osobnosti*. Praha: SPN, 1982.
Helus, Z. *Sociální psychologie pro pedagogy*. Praha: Grada, 2007.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.
Pelikán, J., Helus, Z. *Preferenční postoje učitelů k žákům*. Praha: NUOV, 1984.
Výrost, J., Slaměník, I. *Sociální psychologie*. Praha: Grada, 2008.

(5) a (6)

Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.
Helus, Z. *Dítě v osobnostním pojetí*. Praha: Portál, 2004.
Holt, J. *Jak se děti učí*. Praha: Agentura Strom, 1995.
Kučera, M. a kol. *Typy žáků*. Praha: UK-PedF, 1995.
Kučera, M. a kol. *Psychický vývoj dítěte od 1. do 5. třídy*. Praha: Karolinum, 2005.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.

(7), (8), (9)

Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.
Fischer, R. *Učíme děti myslet a učit se*. Praha: Portál, 1997.
Helus, Z., Pavelková, I. Vedení žáků ke vzdělávací autoregulaci a humanizace školy. *Pedagogika*, 1992, vol. 42, no. 2, s. 197-208.
Kasíková, H. *Kooperativní učení, kooperativní škola*. Praha: Portál, 1997.
Krykorková, H., Chvál, M. Rozvoj metakognice – cesta k hodnotnějšímu poznání. *Pedagogika*, 2001, vol. 51, no. 2., s. 185-196.
Krykorková, H. a kol. *Metakognice a autoregulace*. Praha: FF UK, 2008.
Kulič, V. *Psychologie řízeného učení*. Praha: Academia, 1992.
Lojová, G., Vlčková, K. *Styly a strategie učení ve výuce cizích jazyků*. Praha: Portál, 2011.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.
Mareš, J. *Styly učení žáků a studentů*. Praha: Portál, 1998.
Mareš, J. Učení z obrazového materiálu. *Pedagogika*, 1995, vol. 45, no. 4, s. 318-327.
Mareš, J. Elektronické učení a individuální styly učení. *Československá psychologie*, 2004, vol. 48, no. 3, s. 247-262.
Sternberg, R. J. *Kognitivní psychologie*. Praha: Portál, 2002.
Zounek, J. *E-learning – jedna z podob učení v moderní společnosti*. Brno: MU, 2009.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia. Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích, seminární práce.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogická psychologie II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 10 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je vytvořit základ pro porozumění pedagogicko-psychologické problematice s ohledem na současné směry v pedagogické psychologii.

Základní studijní témata:

- 1. Autoregulace učení – teoretické přístupy, metakognice a učení, vytváření metakognitivních dovedností ve vyučování**
- 2. Motivace v pedagogických situacích – vybrané teoretické přístupy, typy motivace, motivace žáků k učení, motivace a nuda, atribuční teorie a její aplikace ve školní praxi, ovlivňování učební motivace**
- 3. Hodnocení ve škole – podstata, funkce, formy hodnocení, sebehodnocení**
- 4. Komunikace ve škole.**
- 5. Klima školní třídy - vymezení pojmu, základní dimenze klimatu, výzkumy klimatu školní třídy. Kultura školy, klima školy.**
- 6. Sociokulturní background žáka, teorie sociokulturního handicapu (Kohn, B. Bernstein, P. Bourdieu)**
- 7. Rodinná a/versus školní socializace – výchovné styly v rodině, charakteristika modu socializace v rodině a ve škole, role rodiče a role učitele, osvojování role žáka**
- 8. Vztahy mezi rodinou a školou - odlišnost pozic a vidění problémů, obtížnost komunikace a dialogu**

Povinná studijní literatura:

Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.
Fontana, D. *Psychologie ve školní praxi: Příručka pro učitele*. Praha: Portál, 2010.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.

Doporučená literatura:

(1)

Fischer, R. *Učíme děti myslet a učit se*. Praha: Portál, 1997.
Helus, Z., Pavelková, I. Vedení žáků ke vzdělávací autoregulaci a humanizace školy. *Pedagogika*, 1992, vol. 42, no. 2, s. 197-208.
Krykorková, H., Chvál, M. Rozvoj metakognice – cesta k hodnotnějšímu poznání. *Pedagogika*, 2001, vol. 51, no. 2., s. 185-196.
Krykorková, H. a kol. *Metakognice a autoregulace*. Praha: FF UK, 2008.
Kulič, V. *Psychologie řízeného učení*. Praha: Academia, 1992.

(2)

Hrabal, V., Man, F., Pavelková, I. *Psychologické otázky motivace ve škole*. Praha: SPN, 1989.
Man, F., Mareš, J. Výkonová motivace a prožitek typu flow. *Pedagogika*, 2005, vol. 55, no. 2, s. 151-171.
Man F., Mareš J., Stuchlíková I. Paradoxní účinky učitelových motivačních postupů. *Pedagogika*, 2000, vol. 50, s. 224-235.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.
Pavelková, I. *Perspektivní orientace jako činitel rozvoje osobnosti*. Praha: Academia, 1990.
Pavelková, I. *Motivace žáků k učení. Perspektivní orientace žáků a časový faktor v žákovské motivaci*. Praha: UK, 2002.
Pavelková, I. *Nuda ve škole* In Krykorková, H., Váňová, R. a kol.: *Učitel v současné škole*. Praha: Karolinum, 2010.
Výrost, J., Slaměník, I. *Sociální psychologie*. Praha: Grada, 2008.

(3)

Číhalová, E., Mayer, I.: *Klasifikace a slovní hodnocení*. Praha: Agentura Strom, 1997.
Dvořáková, M. *Hodnocení ve vyučování* in Vališová, A., Kasíková, H. a kol: *Pedagogika pro učitele*. 2. vydání. Praha: Grada, 2011.

Kolář, Z., Šikulová, R. *Hodnocení žáků*. Praha: Grada, 2005.
Košťálová, H., Miková, Š., Stang, J. *Školní hodnocení žáků a studentů se zaměřením na slovní hodnocení*. Praha: Portál, 2008.
Slavík, J. *Hodnocení v současné škole*. Praha: Portál, 1999.

(4)

Gavora, P. *Učitel a žáci v komunikaci*. Brno: Paido, 2005.
Mareš, J., Křivohlavý, J. *Komunikace ve škole*. Brno: MU, 1995
Nelešovská, Alena. *Pedagogická komunikace v teorii a praxi*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2005.
Šedřová, K., Švaříček, R., Šalamounová, Z. *Komunikace ve školní třídě*. Praha: Portál, 2012.
Vybíral, Z. *Psychologie komunikace*. Praha: Portál, 2005.

(5)

Čapek, R. *Třídní klima a školní klima*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2010.
Čáp, J., Mareš, J. *Psychologie pro učitele*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2007.
Grecmanová, H. *Klima školy*. Vyd. 1. Olomouc: Hanex, 2008.
Ježek, S. (Ed.) *Psychosociální klima školy I*. Brno: MSD, 2003.
Ježek, S. (Ed.) *Psychosociální klima školy II*. Brno: MSD, 2004.
Ježek, S. (Ed.) *Psychosociální klima školy III*. Brno: MSD, 2005.
Klusák, M. Vědět, jak zacházet s klimatem ve třídě. *Pedagogika*, 1994, vol. 44, no. 1, s. 61-67.
Mareš, J. *Sociální klima školní třídy. Přehledová studie a manuál české verze dotazníku CES – Classroom Environment Scale*. Praha: IPPP, 1998.
Mareš, J., Ježek, S. Kvalitativní metody pro diagnostiku psychosociálního klimatu školy. *Pedagogická revue*, 2006, vol. 58, no. 1, s. 30-45.
Mareš, J., Křivohlavý, J. *Komunikace ve škole*. Brno: MU, 1995.
Mareš, J. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.

(6)

Bourdieu, P. *Teorie jednání*. Praha: Karolinum, 1998.
De Singly, F. *Sociologie současné rodiny*. Praha: Portál, 1999.
Dopita, M. *Pierre Bourdieu - o umění, výchově a společnosti: reflexe sociologie praxe Pierra Bourdieua v české sociologii*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2007.
Katrňák, T. *Odsouzení k manuální práci*. Praha: SLON, 2004.
Knausová, I. Ověření platnosti Bernsteinovy teorie jazykové socializace v českém prostředí. *Pedagogická orientace*, 2002, vol. 2, s. 99-107.
Knausová, I. *Problémy jazykové socializace: Ověření platnosti Bernsteinovy teorie jazykové socializace v českém prostředí*. 1. vydání. Olomouc: Votobia, 2006.
Matějů, P., Straková, J., a kol. *Nerovné šance na vzdělávání: Vzdělanostní nerovnosti v České republice*. Praha: Academia, 2006.
Matějů, P., Straková, J., Veselý, A. (Eds.) *Nerovnosti ve vzdělávání: Od měření k řešení*. Praha: SLON, 2010.
Prokop, J. Sociolog výchovy Pierre Bourdieu (1930-2002) a jeho teorie reprodukce. *Pedagogická orientace*, 2003, vol. 3, s. 96-107.

(7) a (8)

Havlík, R., Kořa, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha: Portál, 2002.
Možný, I. *Sociologie rodiny*. Praha: SLON, 1999.
Možný, I. Česká rodina pozdní modernity. Nová podoba starého partnera a rivala školy. *Pedagogika*, 2004, vol. 54, no. 4, s. 309–325.
Rabušicová, M., Čiháček, V., Emmerová, K., Šedřová, K. Role rodičů ve vztahu ke škole – empirická zjištění. *Pedagogika*, 2003, vol. 53, no. 3, s. 309–319.
Rabušicová, M., Šedřová, K., Trnková, K., Čiháček, V. *Škola a (versus) rodina*. Brno: MU, 2004.
Šedřová, K. Tiché partnerství: vztahy mezi rodiči a učitelkami na prvním stupni základní školy. *Studia paedagogica*, 2009, vol. 14, no. 1, s. 27–52.

Štech, S. Škola, nebo domácí vzdělávání? Teoretická komplikace jedné praktické otázky. *Pedagogika*, 2003, vol. 53, no. 4, s. 418-436.

Štech, S., Viktorová, I. Vztahy rodiny a školy – hledání dialogu. In Kolláriková, Z., Pupala, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001, s. 57-94.

Vojtíšková, K. Interakce rodiny a školy pohledem matek. *Pedagogika*, 2010, vol. 60, no. 2, s. 115–116.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia. Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální psychologie I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cíle:

Pochopení sociálního rozměru člověka pohledem psychologie. Student se má učit do jisté míry předvídat chování lidí podle sociálního kontextu, v němž se nacházejí. Může tak volit preventivní strategii a taktiku svého chování a naučit se profesionálně zvládat emoce okolí a odvracet zbytečné konflikty mezi lidmi.

Základní studijní témata:

Obsah :

Předkrm: Předmět sociální psychologie, její význam pro porozumění jedince mezi lidmi a jeho vztahům k druhým lidem; prehistorie a založení hraniční vědy: sociální psychologie; půvab nudných definice vědního oboru; behaviorální koncept sociální psychologie a problematika porozumění sociálnímu jednání
Hlavní menu: Sociální percepcie a interpersonální percepcie; implicitní teorie osobnosti; osobnostní konstrukty; stereotypy a kvazikategorizace; kauzální atribuce; základní atribuční omyl; pravidlo antropocentrismu; Postoje; význam postojů v každodenním životě; povaha a měření postojů, vytváření postojů, změny postojů; stereotypy ve vnímání a rasové postoje;

Teorie komunikace; verbální a nonverbální komunikace; patologické formy komunikace (podceněná kapitola sociální psychologie); jak si řádně vychutnat hádku; komunikace sněhuláků v transakční analýze, životní dráhy Skupiny, organizace a jedinec: skupiny a organizace; vůdcovství a skupinové změny; účinně jednající skupina; Jedinec ve skupině

Otázky, témata ke zkoušce:

Uchazeči si ke zkoušce přinesou seznam prostudované literatury. Uvádějí se pouze tituly, které uchazeči o zkoušku prostudovali celé. Literaturu ke zkoušce lze i konzultovat se zkoušejícím. jaroslav.kota@ff.cuni.cz

Studijní literatura:

BARON, Robet, A.; BYRNE, Donn *Social Psychology.Undestanding Human Interaction*. (7th Edition) Boston, London, Sydney, Toronto: Allyn and Bacon, Inc.1994. ISBN 0-205-10313-8

NAKONEČNÝ, M. Sociální psychologie. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7.

ČÍŽKOVÁ, J. Přehled sociální psychologie. Olomouc: UP, 2000. ISBN 80-244-0150-9

DEVITO, Joseph. A. Základy mezilidské komunikace. Praha: Grada, 2006 ISBN 80-7169-988-8
 HEWSTONE, Miles – Wolfgang STROEBE Sociální psychologie. Moderní učebnice sociální psychologie. Praha: Portál, 2006 ISBN 80-7367-092-5
 ŘEZÁČ, J. Sociální psychologie. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6
 KRECH, D., CRUTFIELD, R.S. a BALLACHEY, E.L. Člověk v společnosti: Základy sociálnej psychológie. Bratislava: SAV, 1968.
 HAYESOVÁ, N. Základy sociální psychologie. Praha: Portál 1998. ISBN 80-7178-198-3
 ČERNOUŠKOVÁ, V. Sociální psychologie pro učitele. Učební text. Olomouc: PřF UP, 1989.
 HELUS, Z. a HRABAL, B. Sociální psychologie pro učitele. Základní pojmy a pedagogické aplikace. Učební text PedF. Praha: UK, SPN 1984.
 JEDLIČKA, R. (ed.). Drogy – mládež - společnost. Sborník Studia Paedagogica 21. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997.
 JEDLIČKA, R. a KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Praha : Karolinum, 1998. ISBN 382-233-97
 GRÁC, J. Persuázia: Ovlivňování člověka člověkem. Martin: Osveta, 1988. ISBN 70-005-88
 GOFFMAN, E. Všichni hrajeme divadlo: Sebe prezentace v každodenním životě. Praha: Studio Ypsilon, 1999. ISBN 80-902482-4-1
 KOLÁŘ, M. Bolest šikanování. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-513-X
 MAREŠ, J. a KŘIVOHLAVÝ, J. Sociální a pedagogická komunikace ve škole. Praha: SPN, 1989. ISBN 80-04-21854-7
 VÝROST, J. a SLAMĚNÍK, I. (eds.). Aplikovaná sociální psychologie I: Člověk a sociální instituce. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-269-6
 VYBÍRAL, Zbyněk Psychologie lidské komunikace. Praha: Portál, 2000. ISBN 80-7178-291-2
 CLAYTON, Peter Řeč těla. Čtete gesta, mluvíte svými pohyby. Praha: Otto, 2003. ISBN 80-7181-117-3
 THIEL, E. Řeč lidského těla prozradí víc než tisíc slov. Bratislava: Plasma service, 1989. ISBN 80-901412-1-8

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Předmětem zkoušky bude prokázat znalost základních pojmů a problémů oboru sociální psychologie. Nepominutelnou podmínkou (*conditio sine qua non*) ke zkoušce je podrobné prostudování nejméně dvou základních učebnic sociální psychologie a schopnost srovnat jejich pojetí sociálně psychologických jevů. Studující může použít i jiných pramenů, než jsou uvedeny v seznamu literatury. Dále se hodnotí vlastní iniciativa a aktivita ve vyhledání, v četbě a v porozumění dalším textům. Okruh literatury není omezen, ve světových jazycích je v současnosti již k dispozici nepřehledný počet základních učebních textů i studií o jednotlivých kapitolách či aplikacích sociálně psychologického vědění. Doporučit lze zvláště publikace prestižního nakl. McGraw-Hill. K oředmětu je vypracována sociální opora v rozsahu 121 stran.

Po dohodě je možné ukončit předmět rozpravou na práci; téma je možné vybrat ze seznamu pro daný akademický rok a individuální téma lze konzultovat s vyučujícím.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Sociální psychologie II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Pochopení sociálního rozměru člověka pohledem psychologie. Student se má učit do jisté míry předvídat chování lidí podle sociálního kontextu, v němž se nacházejí. Může tak volit preventivní strategii a taktiku svého chování a naučit se profesionálně zvládat emoce okolí a odvracet zbytečné konflikty mezi lidmi.

Základní studijní témata:

Masmediální komunikace.

Agresivita

Sociálně patologické jevy se zaměřením na děti a mládež;

Aplikace sociální psychologie;

Autoritářství;

Sociální trénink; Sociálně psychologické myšlení v každodenním životě a v činnosti sociálních pracovníků;

Sociálně psychologické teorie a kultura.

Přátelství, láska, rozchody.

Altruistické jednání.

Domácí násilí, nezaměstnanost a její psychosociální důsledky, nové sociálně patologické chování (Emo, Gothic, kmeny a klany)..

Otázky, témata ke zkoušce:

Uchazeči si ke zkoušce přinesou seznam prostudované literatury. Uvádějí se pouze tituly, které uchazeči o zkoušku prostudovali celé. Literaturu ke zkoušce lze i konzultovat se zkoušejícím. jaroslav.kota@ff.cuni.cz

Studijní literatura:

DELAMATER, John - Daniel Myers -Jessica Collett *Social Psychology* Colorado: Persues Books Group, 2015. ISBN 978-0-8133-4951-0 (e-book)

NAKONEČNÝ, M. Sociální psychologie. Praha: Academia, 1999. ISBN 80-200-0690-7. (výborný přehled sociálně

ČÍŽKOVÁ, J. Přehled sociální psychologie. Olomouc: UP, 2000. ISBN 80-244-0150-9

ŘEZÁČ, J. Sociální psychologie. Brno: Paido, 1998. ISBN 80-85931-48-6

KRECH, D., CRUTFIELD, R.S. a BALLACHEY, E.L. Člověk v společnosti: Základy sociálnej psychologie. Bratislava: SAV, 1968.

HAYESOVÁ, N. Základy sociální psychologie. Praha: Portál 1998. ISBN 80-7178-198-3

ČERNOUŠKOVÁ, V. Sociální psychologie pro učitele. Učební text. Olomouc: PŘF UP, 1989.

HELUS, Z. a HRABAL, B. Sociální psychologie pro učitele. Základní pojmy a pedagogické aplikace. Učební text PeF. Praha: UK, SPN 1984.

JEDLIČKA, R. (ed.). Drogy – mládež - společnost. Sborník Studia Paedagogica 21. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997.

JEDLIČKA, R. a KOŤA, J. Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže. Praha : Karolinum, 1998. ISBN 382-233-97

GRÁC, J. Persuázie: Ovlivňování člověka člověkem. Martin: Osveta, 1988. ISBN 70-005-88

GOFFMAN, E. Všichni hrajeme divadlo: Sebe prezentace v každodenním životě. Praha: Studio Ypsilon, 1999. ISBN 80-902482-4-1

KOLÁŘ, M. Bolest šikanování. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-513-X

MAREŠ, J. a KŘIVOHLAVÝ, J. Sociální a pedagogická komunikace ve škole. Praha: SPN, 1989. ISBN 80-04-21854-7

VÝROST, J. a SLAMĚNÍK, I. (eds.). Aplikovaná sociální psychologie I: Člověk a sociální instituce. Praha: Portál, 1998. ISBN 80-7178-269-6

THIEL, E. Řeč lidského těla prozradí víc než tisíc slov. Bratislava: Plasma service, 1989. ISBN 80-901412-1-8

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Předmětem zkoušky bude prokázat znalost základních pojmů a problémů oboru sociální psychologie.

Nepominutelnou podmínkou (conditio sine qua non) ke zkoušce je podrobné prostudování nejméně dvou základních učebnic sociální psychologie a schopnost srovnat jejich pojetí sociálně psychologických jevů.

Studující může použít i jiných pramenů, než jsou uvedeny v seznamu literatury. Dále se hodnotí vlastní iniciativa a aktivita ve vyhledání, v četbě a v porozumění dalším textům. Okruh literatury není omezen, ve světových jazycích je v současnosti již k dispozici nepřehledný počet základních učebních textů i studií o jednotlivých kapitolách či aplikacích sociálně psychologického vědění. Doporučit lze zvláště publikace prestižního nakl. McGraw-Hill.

Po dohodě je možné ukončit předmět rozpravou nad prací; téma je možné vybrat ze seznamu pro daný akademický rok a individuální téma lze konzultovat s vyučujícím.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Obecná didaktika I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Studijní předmět je zaměřen na vytváření příležitostí k učení studentů, v kterých by

- porozuměli důležitosti obecné didaktiky, jejímu předmětu, strukturaci a výzkumným metodám
- porozuměli základním tendencím ve výuce v současnosti
- formovali dovednosti popsat didaktické jevy a interpretovat je v širších souvislostech
- formovali základní dovednosti pro jednání ve výuce

Základní studijní témata:

1. Obecná didaktika jako vědní pedagogická disciplína, didaktiky speciální (školní a didaktika mimo školní prostor).
2. Funkce obecné didaktiky.
3. Metodologická problematika obecné didaktiky. Teoretické úrovně didaktiky.
4. Pojetí výuky a jeho proměny. Výuka jako institucionalizovaná forma vzdělání
5. Základní paradigmaty pro výuku - transmisivní a konstruktivistické. Modely a pojetí výuky.
6. Transmisivní výuka, její přístupy
7. Konstruktivistická výuka, její kořeny, současné pojetí, přístupy
8. Základní tendence v současné výuce činnostní a zkušenostní učení – problémové učení – integrativní tendence – svoboda ve výuce – výuka z komunikačního hlediska

Povinná studijní literatura:

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011.

JOYCE, B. – WEIL, M., Calhoun, E. *Models of Teaching*. Boston : Allyn and Bacon, 2014.

KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele*. Praha: Portál, 1996.

Národní program rozvoje vzdělávání v ČR. Praha: UIV, 2001 (tzv. Bílá kniha).

SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada, 2007.

Doporučená literatura:

BELZ, H.-SIEGRIST, M.: *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál, 2001.

BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha : Portál, 1998.

CANGELOSI, J.S.: *Strategie řízení třídy*. Praha. Portál, 1998.

FENSTERMACHER, G.T., SOLTIS J.F.: *Vyučovací styly učitelů*. Praha: Portál, 2008..

GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., NOVOTNÝ, P.: *Podporujeme aktivní myšlení a samostatné učení žáků*. Olomouc: Hanex, 2000.

- GFEN. *Všichni na jedničku! Alternativní didaktické postupy*. Praha : Karolinum, 1991.
- JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. Brno: Paido 2009.
- JOYCE,, B. – WEIL, M.. *Models of Teaching*. Boston : Allyn and Bacon, 1996.
- KALHOUS, Z., OBST,O et al. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002.
- KALHOUS, Z., OBST,O . : *Didaktika sekundární školy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.
- KASÍKOVÁ, H.: *Kooperativní učení a vyučování. Teoretické a praktické problémy*. Praha: Karolinum 2001, 2009.
- KASÍKOVÁ, H., STRAKOVÁ, J. *Diverzita a diferenciacie v základním vzděláha: karolinum, 2011.*
- KOTRBA, T., LACINA, L.: *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007.
- MAŇÁK, J: *Nárys didaktiky*. Brno : MU, 2003..
- MAREŠ, J.; KŘIVOHLAVÝ, J. *Sociální a pedagogická komunikace ve škole*. Praha : SPN, 1989, 2. vyd. *Komunikace ve škole*. Praha, 1995.
- MAREŠ, J.; SLAVÍK, J.; SVATOŠ, T.; ŠVEC, V. *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 1996.
- MAŇÁK, J: *Nárys didaktiky*. Brno : MU, 2003..
- MUŽÍK, J: *Andragogická didaktika*. Praha: CODEX Bohemia, 1998.
- PASCH, M. a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha : Portál, 1998.
- PETTY, G. *Moderní vyučování*. Praha : Portál, 1996.
- Rámcové vzdělávací programy pro základní školu a gymnázium. Praha : MŠMT, 2004, 2005.
- ŠKODA, J., DOULÍK,P. *Psychodidaktika*. Praha: Grada, 2011.
- TOMKOVÁ, A., KAŠOVÁ, J., DVOŘÁKOVÁ, M. *Učíme v projektech*. Praha: Portál 2009.
- TONUCCI : *Vyučovat nebo naučit?* Praha: PedF UK, 1991.
- VALENTA, J. a kol.: *Pohledy – projektová metoda ve škole a za školou*. Praha, ARTAMA, 1993.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Obecná didaktika II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod./semestr

Stručná anotace předmětu:

Studijní předmět je zaměřen na vytváření příležitostí k učení studentů, v kterých by

- porozuměli jednotlivým didaktickým kategoriím a jejich vztahům v návaznosti na paradigmaty, modely a pojetí výuky
- formovali základní dovednosti spojené s deskripcí, interpretací a predikcí ve výuce
- formovali dovednosti pro plánování, realizaci a vyhodnocování výuky

Základní studijní témata:

Základní vztahy didaktických kategorií.

Cíle ve výuce – jejich formulace, realizace a vyhodnocování

Koncept kurikula. Vzdělávací obsahy. Výběr a strukturace učiva.

Individualizace ve výuce – principy, technologie, typy, systémy.

Sociální vztahy ve výuce: kooperace a kompetice ve výuce

Výukové strategie, výukové metody
Základy třídního managementu (řízení učebních činností a chování ve výuce)
Hodnocení a sebehodnocení ve výuce.

Povinná studijní literatura:

VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. a kol. *Pedagogika pro učitele*. Praha: Grada Publishing, 2011.
JOYCE, B. – WEIL, M. *Models of Teaching*. Boston : Allyn and Bacon, 1996.
KYRIACOU, Ch. *Klíčové dovednosti učitele*. Praha: Portál, 1996.
Národní program rozvoje vzdělávání v ČR. Praha: UIV, 2001 (tzv. Bílá kniha).
SKALKOVÁ, J. *Obecná didaktika*. Praha: Grada, 2007.

Doporučená literatura:

BELZ, H. -SIEGRIST, M.: *Klíčové kompetence a jejich rozvíjení*. Praha: Portál, 2001.
BERTRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha : Portál, 1998.
CANGELOSI, J.S.: *Strategie řízení třídy*. Praha. Portál, 1998.
FENSTERMACHER, G.T., SOLTIS J.F.: *Vyučovací styly učitelů*. Praha: Portál, 2008..
GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., NOVOTNÝ, P.: *Podporujeme aktivní myšlení a samostatné učení žáků*. Olomouc: Hanex, 2000.
GFEN. *Všichni na jedničku! Alternativní didaktické postupy*. Praha : Karolinum, 1991.
JANÍKOVÁ, M. *Základy školní pedagogiky*. Brno: Paido 2009.
JOYCE, B. – WEIL, M. *Models of Teaching*. Boston : Allyn and Bacon, 1996.
KALHOUS, Z., OBST, O et al. *Školní didaktika*. Praha: Portál, 2002.
KALHOUS, Z., OBST, O . : *Didaktika sekundární školy*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2003.
KASÍKOVÁ, H.: *Kooperativní učení a vyučování. Teoretické a praktické problémy*. Praha: Karolinum 2001, 2009.
KASÍKOVÁ, H., STRAKOVÁ, J. *Diverzita a diferenciacie v základním vzdělávacím programu*: karolinum, 2011.
KOTRBA, T., LACINA, L.: *Praktické využití aktivizačních metod ve výuce*. Brno: Společnost pro odbornou literaturu, 2007.
MAŇÁK, J. *Nárys didaktiky*. Brno : MU, 2003..
MAREŠ, J.; KŘIVOHLAVÝ, J. *Sociální a pedagogická komunikace ve škole*. Praha : SPN, 1989, 2. vyd. *Komunikace ve škole*. Praha, 1995.
MAREŠ, J.; SLAVÍK, J.; SVATOŠ, T.; ŠVEC, V. *Učitelovo pojetí výuky*. Brno: Masarykova univerzita, 1996.
MAŇÁK, J. *Nárys didaktiky*. Brno : MU, 2003..
MUŽÍK, J. *Andragogická didaktika*. Praha: CODEX Bohemia, 1998.
PASCH, M. a kol. *Od vzdělávacího programu k vyučovací hodině*. Praha : Portál, 1998.
PETTY, G. *Moderní vyučování*. Praha : Portál, 1996.
Rámcové vzdělávací programy pro základní školu a gymnázium. Praha : MŠMT, 2004, 2005.
ŠKODA, J., DOULÍK, P. *Psychodidaktika*. Praha: Grada, 2011.
TOMKOVÁ, A., KAŠOVÁ, J., DVOŘÁKOVÁ, M. *Učíme v projektech*. Praha: Portál 2009.
TONUCCI : *Vyučovat nebo naučit?* Praha: PedF UK, 1991.
VALENTA, J. a kol.: *Pohledy – projektová metoda ve škole a za školou*. Praha, ARTAMA, 1993.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsání konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Comparative education I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Základní studijní témata:

1. Introduction to comparative education.
2. History of comparative education.
3. Methodology of comparative education.
4. The method of comparative analysis in practice.
5. International organisations and education strategies and programmes.
6. The system of schooling administration and school management in EU.
7. The education system of the Great Britain.
8. The education system of Germany.
9. The education system of France.
10. Education in scandinavian countries.
11. The Czech system of education - international comparison.
12. Interpretation of comparative reports and statistics.

Studijní literatura:

- *Education for all by 2015: Will we make it?* : - EFA global monitoring report 2014. 1st edition. Paris : UNESCO. 2014.
- Education at a Glance 2014: OECD Indicators. *OECD*: 2014
- European Commission/EACEA/Eurydice, 2013. *Education and Training in Europe 2020: Responses from the EU Member States*. Eurydice Report. Brussels: Eurydice. ISBN 978-92-9201-512-1
- *School Autonomy in Europe: Policies and Measures*. Eurydice. European Commission. 2007. ISBN 978-92-79-07522-3.
- *The structure of the European education systems 2014/15: schematic diagrams*. Eurydice. European Commission. 2014.

Časopisy:

Comparative Education Review, Comparative Education, Oxford Studies in Comparative Education, European Journal of Education. Research Development and Policy, Compare: A Journal of Comparative and International Education.

Internetové portály nadnárodních organizací

EU (EURYDICE), OECD (Education at Glance), OSN (UNESCO, UNICEF), Council of Europe.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Ukončení předmětu formou zkoušky (test z probíraných témat).

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Srovnávací pedagogika II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Základní studijní témata:

Vzdělávání v Asii: Čína a Korea.

Vzdělávání v Asii II: Japonsko.

Vzdělávání v Kanadě/USA.

Vzdělávání – Austrálie a Nový Zéland.

Vzdělávání v Africe.

Učitelské vzdělávání.

Preprimární vzdělávání a výchova.

Vzdělávání dospělých a seniorů.

Speciální a domácí vzdělávání.

Alternativní vzdělávání ve světě.

Vzdělávání cizinců, imigrantů a uprchlíků.

Mezinárodní vztahy a vzdělávání – humanitární péče.

Povinná studijní literatura:

ARNOVE, TORRES, FRANZ . Comparative Education: The Dialectic of the Global and the Local. Rowman and Littlefield Publishers. 2013. ISBN-13: 978-1442217768

KUBOW, FOSSUM Comparative Education: Exploring Issues in International Context, 2002. ISBN-13: 978-0130868480

PRŮCHA, J. Srovnávací pedagogika. Praha: Portál, 2006, ISBN 80-7367-155-7.

PRŮCHA, J. Vzdělávání a školství ve světě: Základy mezinárodní komparace vzdělávacích systémů.

Praha:Portál, 1999, ISBN 80-7178-290-4.

VÁŇOVÁ, M. Srovnávací pedagogika. Praha:UJAK, 2009, ISBN 976-80-86723-68-6.

VÁŇOVÁ, M. Teoretické a metodologické otázky srovnávací pedagogiky. Praha: PedF. UK, 1998, ISBN 80-86039-51-X.

Doporučená literatura:

BRDEK, M., VYCHOVÁ, H. Evropská vzdělávací politika : programy, principy a cíle. Praha : ASPI. 2004.

GREGER, D. JEŽKOVÁ, E. Školní vzdělávání – zahraniční trendy a inspirace. 1. vyd. Praha: Karolinum. 2007.

MEIJER, J.W.(ed.) Integrace v Evropě: Zabezpečování péče pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Praha: Evropská agentura pro rozvoj speciálního vzdělávání, 2002, ISBN 87-90591-01-1.

Národní program rozvoje vzdělávání v České republice, Bílá kniha. Praha: MŠMT, 2001.

SPILKOVÁ, V.a kol. Současné proměny vzdělávání učitelů, Brno: Paido, 2004, ISBN 80-7315-081-6.

Strategie celoživotního učení ČR. Praha: MŠMT, 2007.

WALTEROVÁ, E. Objevujeme Evropu: Kniha pro učitele. 1. vyd. Praha: Univerzita Karlova. 1997

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Výpracování zápočtové práce – analýza vybraného tématu v mezinárodním kontextu.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Metodologie pedagogiky I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Studenti si osvojí základní metody výzkumu v pedagogice a budou schopni samostatně připravit návrh výzkumného projektu.

Základní studijní témata:

Výzkum ve společenských vědách. Principy vědeckého poznání. Metodologické problémy pedagogického výzkumu.

- Hlavní znaky kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Smíšený výzkum.
- Projekt kvantitativního výzkumu a jeho hlavní fáze. Formulace hypotéz. Kritéria kvality kvantitativního výzkumu.
- Projekt kvalitativního výzkumu. Kritéria kvality kvalitativního výzkumu.
- Etické otázky pedagogického výzkumu.
- Metody sběru dat v pedagogickém výzkumu.
- Zpracování, vyhodnocení a interpretace dat v pedagogickém výzkumu.

Povinná studijní literatura:

Borg, W.R., Gall, M.D. *Educational research*. London, Longman, 1989.

Bryman, A. *Quality and quantity in social research*. London: Routledge, 1988.

Gavora, P.: *Úvod do pedagogického výzkumu*. Brno: Paido, 2000.

Chráška, M. *Základy výzkumu v pedagogice*. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1998.

Pelikán, J. *Základy empirického výzkumu pedagogických jevů*. Praha: Karolinum, 2006.

Doporučená literatura:

Hendl, J. Přehled statistických metod zpracování dat. 4. vyd. Praha: Portál, 2012.

Chráška, M. Didaktické testy. Brno: Paido, 1999.

Chráška, M. Základy výzkumu v pedagogice. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1998.

Maňák, J. a kol. Kapitoly z metodologie pedagogiky. Brno: MU, 1994.

Průcha, J. Pedagogický výzkum: uvedení do teorie a praxe. Praha: Karolinum, 1995.

Skutil, M. a kol. Základy pedagogicko-psychologického výzkumu pro studenty učitelství. Praha: Portál, 2011.

Škaloudová, A. Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu. Praha: PedF UK, 1998.

Švaříček, R., Šed'ová, K. Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách. Praha: Portál, 2007.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Příprava a prezentace návrhu výzkumného projektu (účast na seminářích).

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsání konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Metodologie pedagogiky II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Studenti získají hlubší teoretický vhled do metod výzkumu v pedagogice.

Základní studijní témata:

- Měření v pedagogickém výzkumu. Kvantitativní výzkum, formulace a testování hypotéz, statistické metody užívané při testování hypotéz.
- Vývoj kvalitativního výzkumu, školy a teorie (fenomenologie, Chicagská škola, Frankfurtská škola, konstruktivismus aj.).
- Základní přístupy kvalitativního výzkumu (případová studie, etnografický výzkum, zakotvená teorie, fenomenologické zkoumání, biografický výzkum, zkoumání dokumentů, historický výzkum, akční výzkum).
- Designy kvalitativního a kvantitativního výzkumu.
- Pedagogické pozorování (druhy, vlastnosti, techniky standardizovaného pozorování, zúčastněné, nezúčastněné aj.)
- Dotazník v pedagogickém výzkumu (konstrukce dotazníku, vlastnosti dobrého dotazníku, dotazníkové šetření aj.)
- Rozhovor v pedagogickém výzkumu (strukturovaný, nestrukturovaný, polostrukturovaný, skupinový, narativní aj.)
- Didaktické testy (konstrukce didaktického testu, testové úlohy, vlastnosti didaktického testu, standardizace)
- Sociometrie v pedagogickém výzkumu (sociometrický test, sociometrická matice, sociogramy, indexy)
- Výzkumná zpráva.

Povinná studijní literatura:

Borg, W.R., Gall, M.D. *Educational research*. London, Longman, 1989.

Hendl, J. *Kvalitativní výzkum*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008.

Hendl, J. *Přehled statistických metod zpracování dat*. 4. vyd. Praha: Portál, 2012.

Chráska, M. *Metody pedagogického výzkumu*. Praha: Grada, 2007.

Škaloudová, A. *Statistika v pedagogickém a psychologickém výzkumu*. Praha: PedF UK, 1998.

Doporučená literatura:

Anděl, J. *Statistické metody*. Praha: Matfyzpress, 1993.

Byčkovský, P. *Základy měření výsledků výuky*. Tvorba didaktického testu. Praha: ČVUT, 1982.

Gavora, P. *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996.

Chráska, M., Janák, V. *Statistika pro pedagogy*. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1990.

Chráska, M. *Didaktické testy*. Brno: Paido, 1999.

Chráska, M. *Hypotézy a jejich ověřování v klasických pedagogických výzkumech*. Olomouc: Votobia, Pedagogická fakulta UP, 2005.

Lindquist, E. F. *Statistická analýza v pedagogickém výzkumu*. Praha: KPÚ, 1965.
Maňák, J., Švec, V. *Cesty pedagogického výzkumu*. Brno: MU, 2004.
Silverman, D. *Doing Qualitative Research: A Practical Handbook*. London: SAGE Publications, 2000.
Silverman, D. *Interpreting Qualitative Data. Methods for Analysing Talk, Text and Interaction*. 2nd Edition. SAGE Publications, London 2001.
Strauss, A., Corbinová, J. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Boskovice: Albert, 1999.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia. Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích, závěrečná zkouška.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Vývojová psychologie I

Ročník: 2.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět je koncipován jako úvod do studia vývoje psychiky člověka. Poskytuje zejména přehled o základních teoriích determinace a periodizace psychického vývoje a dále se věnuje specifickým vývojovým tématům, která se nejbližší vztahují k problematice vzdělávání (v kontextu změn pod vlivem učení a zrání jsou probírána témata dětské řeči, hry, kresby, myšlení a morálního vědomí). Pozornost je věnována rovněž vlivu rodiny na vývoj jedince a faktorům ohrožujícím vývoj dítěte. Na předmět úzce navazuje předmět Vývojová psychologie II věnující se konkrétním vývojovým obdobím v životě člověka.

Základní studijní témata:

- 1. Determinace psychického vývoje (stručně základní teorie determinace, interakční pojetí – biologičtí a sociální činitelé, sebedeterminace).**
- 2. Teorie periodizace duševního vývoje – vybrané osobnosti vývojové psychologie (Freud, Piaget, Erikson).**

Specifická témata ontogenetického vývoje:

3. Vývoj myšlení od narození do dospělosti.
4. Vývoj dětské řeči.
5. Vývoj dětské hry.
6. Vývoj dětské kresby.
7. Vývoj morálního vědomí a jednání.
8. Rodina z hlediska rané interakce, rodičovské role, sourozenecké konstelace, výchovné přístupy. Ohrožení psychického vývoje, psychická deprivace.

Povinná studijní literatura:

AINSWORTH, M. D. S. *Attachment betone infantry*. American psychologist: 44, 1989
ATKINSON, R. *Psychologie*. Praha : Portál, 2012.
BOWLBY, J. *Attachment and Loss*. New York: Basic Books, 1980
ERIKSON, E. H. *Osm věků člověka*. Praha : Propsy, 1996.
FARKOVÁ, M. *Dospělost a její variabilita*. Praha : Grada, 2009.
GRUSS, P. *Perspektivy stárnutí (z pohledu psychologie celoživotního vývoje)*. Praha : Portál, 2009.
HELUS, Z. *Úvod do psychologie. Učebnice pro střední školy a bakalářská studia na VŠ*. Praha : Grada, 2011.
KOLUCHOVÁ, J. *Diagnostika a reparabilita psychické deprivace*. Praha : SPN, 1987.
LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha : Grada, 2006.
LANGMEIER, J., MATĚJČEK, Z. *Psychická deprivace v dětství*. Praha : Karolinum, 2011.
MACEK, P. *Adolescence. (psychologické a sociální charakteristiky dospívajících)*. Praha : Portál, 1999.
MATĚJČEK, Z. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha : Portál, 2007.
PIAGET, J. *Psychologie inteligence*. Praha : Portál, 1999.
ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha : Portál, 2004.
ŘÍČAN, P., Krejčířová, D. *Dětská klinická psychologie*. Praha : Grada, 2009.
VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha : Karolinum, 2005. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. Praha : Karolinum, 2007.
VAŠUTOVÁ, M. et al. *Základy biodromální psychologie*. Ostrava : FFOU, 2010.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Seminární práce v rozsahu 3-4 normostrany – zpracování vybraného tématu z oblastí teorií determinace a periodizace psychického vývoje.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Vývojová psychologie II

Ročník: 2.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět obsahově navazuje na předmět Vývojová psychologie I. Je zaměřen na charakteristiku jednotlivých stadií psychického, sociálního i fyzického vývoje. Mapuje jednotlivé vývojové fáze s ohledem na výchovné a vzdělávací souvislosti.

Základní studijní témata:

Hlavní zaměření předmětu v následujících vývojových etapách je na charakteristiku vnímání, učení, myšlení, motorického vývoje, řeči, socializace:

1. Prenatální období. Novorozenecké období – vnímání novorozence, schopnost učení, adaptační reflexy. Předčasně narozené děti.
2. Kojenecké období.

3. Batolecí období.
4. Předškolní věk.
5. Vstup dítěte do školy – parametry školní zralosti
6. Školní dětství.

V dalších vývojových etapách je předmět zaměřen na somatické, osobnostní změny, morální či emoční charakteristiky, hodnoty, krize, hlavní vývojové úkoly:

7. Dospívání.
8. Raná, střední a starší dospělost.
9. Stárnutí a stáří.

Povinná studijní literatura:

- AINSWORTH, M. D. S. *Attachment betone infantry*. American psychologist: 44, 1989
- ATKINSON, R. *Psychologie*. Praha : Portál, 2012.
- BOWLBY, J. *Attachment and Loss*. New York: Basic Books, 1980
- ERIKSON, E. H. *Childhood and Society*. New York: Norton, 1963.
- FARKOVÁ, M. *Dospělost a její variabilita*. Praha : Grada, 2009.
- GRUSS, P. *Perspektivy stárnutí (z pohledu psychologie celoživotního vývoje)*. Praha : Portál, 2009.
- HELUS, Z. *Úvod do psychologie. Učebnice pro střední školy a bakalářská studia na VŠ*. Praha : Grada, 2011.
- KOLUCHOVÁ, J. *Diagnostika a reparabilita psychické deprivace*. Praha : SPN, 1987.
- LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*. Praha : Grada, 2006.
- LANGMEIER, J., MATĚJČEK, Z. *Psychická deprivace v dětství*. Praha : Karolinum, 2011.
- MACEK, P. *Adolescence. (psychologické a sociální charakteristiky dospívajících)*. Praha : Portál, 1999.
- MATĚJČEK, Z. *Co, kdy a jak ve výchově dětí*. Praha : Portál, 2007.
- PIAGET, J. *Psychologie inteligence*. Praha : Portál, 1999.
- ŘÍČAN, P. *Cesta životem*. Praha : Portál, 2004.
- ŘÍČAN, P., Krejčířová, D. *Dětská klinická psychologie*. Praha : Grada, 2009.
- VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I. Dětství a dospívání*. Praha : Karolinum, 2005. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II. Dospělost a stáří*. Praha : Karolinum, 2007.
- VÁŠUTOVÁ, M. et al. *Základy biodromální psychologie*. Ostrava : FFOU, 2010.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Seminární práce v rozsahu 4 normostrany – kazuistika jedince z pohledu vývojové psychologie – konfrontace s teoriemi psychického vývoje, sledování klíčových vývojových oblastí, porovnání s vývojovou normou.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Antropologie

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Ve studijním předmětu antropologie budou studenti seznámeni s obsahem, metodami a systematickou antropologie jako integrální vědy o člověku a kultuře. Pozornost je věnována jak významným antropologickým směrům a paradigmatům, tak vymezení základních pojmů, kategorií a tematických okruhů antropologie. Při prezentaci antropologického přístupu ke studiu člověka je akcentováno široké antropologické pojetí kultury jako systému nadbiologických prostředků a mechanismů (artefaktů, kulturních regulativů, idejí), jejichž prostřednictvím se členové určité společnosti adaptují k vnějšímu prostředí. Tato koncepce kultury je typická zejména pro anglosaskou sociální a kulturní antropologii, která se programově opírá o doktrínu kulturního relativismu s důrazem na výzkum plurality kultur v čase a prostoru. Smyslem jednotlivých přednášek je rozšířit kompetenci studentů o jejich schopnost analyzovat vztah člověk - příroda - kultura z antropologické perspektivy.

Základní studijní témata:

1. Dějiny antropologického myšlení
2. Systematika antropologie
3. Metody antropologického výzkumu člověka a kultury
4. Kultura jako předmět výzkumu sociální a kulturní antropologie
5. Kultury, subkultury a kontrakultury
6. Jazyk, myšlení a kultura
7. Příroda, člověk a kultura
8. Osobnost, společnost a kultura
9. Biologické a kulturní determinace lidského chování a prožívání
10. Mediátory vlivu kultury na člověka
11. Teorie kulturní změny
12. Dějiny a kultura
13. Kulturní relativismus a pluralita kultur

Povinná studijní literatura:

Augé, M.: Antropologie současných světů, Praha, Atlantis 1999
Barnard, A.: History and Theory in Anthropology, Cambridge, Cambridge University Press 2000
Boyer, Dominic - James Faubion - Cymene Howe *Cultural Anthropology*. ISI Journal Citation Reports © Ranking: 2012: 6/83 (Anthropology) ISSN: 1548-1360
Cichá, M. ed., Integrální antropologie, Praha, Triton 2014
Copans, J.: Základy antropologie a etnologie, Praha, Portál 2001
Benedictová, R.: Kulturní vzorce, Praha, Argo 1999
Bowie, F.: Antropologie náboženství, Praha, Portál 2008
Dunbar, R.: Příběh rodu Homo. Praha, Academia 2009
Eriksen, T. H.: Sociální a kulturní antropologie, Praha, Portál 2008
Geertz, C.: Interpretace kultur, Praha, Sociologické nakladatelství 2000
Moore, J.: Visions of Culture: An Introduction to Anthropological Theories and Theorists, AltaMira Press, Walnut Creek 2008
Murphy, R. F.: Úvod do kulturní a sociální antropologie, Praha, Sociologické nakladatelství 1998
Průcha, J.: Interkulturní psychologie, Praha, Portál 2004
Soukup, M.: Terénní výzkum v sociální a kulturní antropologii, Praha, Karolinum 2014
Soukup, V.: Antropologie: Teorie člověka a kultury, Praha, Portál 2011

Doporučená literatura:

Benedictová, R. *Chryzantéma a meč*. Praha, Malvern 2013
Eriksen, T. H., *Tyranie okamžiku*, Praha, Doplněk 2001
Eriksen, T. H.: Antropologie multikulturních společností, Praha, Triton 2007
Eriksen, T. H., *Syndrom velkého vlka*, Praha, Doplněk 2010
Eriksen, T.H.: *Etnicita a nacionalismus: antropologické perspektivy*, Praha, Sociologické nakladatelství 2012
Gellner, A.: *Národy a nacionalismus*, Praha, Hříbal 1993
Gennep, A.: *Přechodové rituály*, Praha, Lidové noviny 1996
Halbich, M. – Kozina, V.: *Čítanka textů z ekologické antropologie*, Praha TOGGA, 2012
Harris, M.: *Theories of Culture in Postmodern Time*, New York, AltaMira Press 1999
Hofstede, G. – Hofstede, G. J.: *Kultury a organizace: software lidské mysli*, Praha, Linde 2007
Holý, L.: *Malý český člověk a velká český národ*, Praha, Sociologické nakladatelství 2001

Ingold, T. (ed.): Companion Encyclopedia of Anthropology, London, Routledge 1998.
Kanovský, M.: Kultúrna a sociálna antropologia: osobnosti a teorie, Bratislava, Chronos 2004
Kuper, A.: Culture: The Anthropologists' Account, Cambridge, Harvard University Press 1999
Lévi-Strauss, C.: Rasa a dějiny, Brno, Atlantis 1999
Lévi-Strauss, C.: Strukturální antropologie, Praha, Argo 2006
Medová, M.: Pohlaví a temperament u tří primitivních společností, Praha, Sociologické nakladatelství 2011
Moore, J.: Visions of Culture: An Introduction to Anthropological Theories and Theorists, AltaMira Press, Walnut Creek 2008
Malinowski, B.: Sex a represe v divošské společnosti, Praha, Sociologické nakladatelství 2007
Murphy R. F.: Umlčené tělo, Praha, Sociologické nakladatelství 2001
Pokorný, J.: Lingvistická antropologie, Praha, Grada 2010
Said, E. W.: Orientalismus: Západní koncepce Orientu, Praha – Litomyšl, Paseka 2008
Salzmann, Z.: Jazyk, kultura a společnost: Úvod do lingvistické antropologie, Praha, Ústav pro etnografii a folkloristiku AV ČR 1997
Skupnik, J.: Antropologie příbuzenství, Praha, Sociologické nakladatelství 2010
Turner, V.: Průběh rituálu, Praha, Computer Press 2004

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Informační systémy

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje s problematikou informačních systémů a informačních zdrojů relevantních pro oblast pedagogických souvisejících oborů. Učí studenty identifikovat, vyhledat a zhodnotit kvalitu informačních zdrojů, dále informační etice a citačním principům s využitím normy ISO 690. Obsažena je problematika informační gramotnosti v kontextu témat pedagogického procesu, rozebírá se téma tzv. digitální / informační propasti a dalších klíčových témat informační společnosti.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

BAWDEN, David a Lyn ROBINSON. *Introduction to information science*. London: Facet, 2012, xxx, 351 s. ISBN 9781856048101.

KATUŠČÁK, Dušan; DROBÍKOVÁ, Barbora; PAPIK, Richard. *Jak psát závěrečné a kvalifikační práce : jak psát bakalářské práce, diplomové práce, dizertační práce, specializační práce, habilitační práce, seminární a ročníkové práce, práce studentské vědecké a odborné činnosti, jak vytvořit bibliografické citace a odkazy a citovat tradiční a elektronické dokumenty*. 5. vyd., v českém jazyce první. Nitra : Enigma, 2008. 161 s. ISBN 978-80-89132-70-6.

PAPÍK, Richard. *Strategie vyhledávání informací a elektronické informační zdroje*. 1. vyd. Praha : Velryba, 2011. 192 s. ISBN 978-80-85860-22-1.

PAPÍK, R.; PAPÍKOVÁ, V. Informace, komunikace, věda, výzkum. In *ITLib : informačné technologie a knižnice* [online]. 2007, roč. 11, č. 3 [cit. 2007-11-16]. Dostupný z WWW: <<http://www.cvtisr.sk/itlib/itlib073/papik.htm>>. ISSN 1336-0779.

Information systems, services, and technology for the humanities HR Tibbo - Annual review of information science and technology, 1991 - cat.inist.fr

Information systems for competitive advantage: implementation of a planning process N Rackoff, C Wiseman, WA Ullrich - Mis Quarterly, 1985 - JSTOR

Pro prezenční i kombinovanou formu jsou také připravovány materiály s využitím e-learningových forem.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Průběžná pedagogická praxe I

Ročník: 1.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem praxe je přispět k motivaci studentů ke studiu pedagogiky a doplnit jejich konkrétní představy o úloze pedagoga ve výchovném a vzdělávacím procesu.

Osnova předmětu:

Obsahem předmětu jsou hospitace ve výchovně vzdělávacích zařízeních (MŠ, ZŠ, SOŠ, SOU, G, Konzervatoř, speciální školy, střediska volného času aj.), besedy s jejich pracovníky, pedagogické rozbory.

Smluvní zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí.

Praxe jsou průběžně zajišťovány v předepsaném rozsahu oddělením pro praxe. (Seznam fakultních škol na webu FF UK: <http://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/ucitelstvi-pro-stredni-skoly/seznam-fakultnich-skol-ff-uk/>). Se všemi školami má FF UK uzavřené smlouvy.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

Tvrzová, I. Oborová praxe, část 1. Katedra pedagogiky FF UK, 2009 (příručka k oborovým praxím).

Vališová, A., Kasíková, H. aj. Pedagogika pro učitele. Praha: Grada 2011, kapitola 4. ISBN 978-80-2473357-9.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Pedagogický deník, účast na reflexních seminářích.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Průběžná pedagogická praxe II

Ročník: 1.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem praxe je přispět k motivaci studentů ke studiu pedagogiky a doplnit jejich konkrétní představy o úloze pedagoga ve výchovném a vzdělávacím procesu.

Osnova předmětu:

Obsahem předmětu jsou hospitace ve výchovně vzdělávacích zařízeních (MŠ, ZŠ, SOŠ, SOU, G, Konzervatoř, speciální školy, střediska volného času aj.), besedy s jejich pracovníky, pedagogické rozborů.

Smluvní zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí.

Praxe jsou průběžně zajišťovány v předepsaném rozsahu oddělením pro praxe. (Seznam fakultních škol na webu FF UK: <http://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/ucitelstvi-pro-stredni-skoly/seznam-fakultnich-skol-ff-uk/>). Se všemi školami má FF UK uzavřené smlouvy.

Základní studijní témata:**Povinná studijní literatura:**

Tvrzová, I. Oborová praxe, část 1. Katedra pedagogiky FF UK, 2009 (příručka k oborovým praxím).

Vališová, A., Kasíková, H. aj. Pedagogika pro učitele. Praha: Grada 2011, kapitola 4. ISBN 978-80-2473357-9.

Doporučená literatura:**Požadavky ke zkoušce (zápočtu):**

Pedagogický deník, účast na reflexních seminářích.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Praxe typu stáže I**Ročník: 2.****Semestr: ZS****Způsob ukončení: zápočet****Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr****Stručná anotace předmětu:**

Cílem je získat praktické zkušenosti z přímého kontaktu s klienty a postupně uplatňovat osvojené teoretické poznatky v praxi.

Osnova předmětu:

Obsahem praxe je přímá výchovně vzdělávací práce s dětmi, mládeží, popř. dospělými, a to podle výběru studenta s ohledem na jeho odborný zájem. Praxe probíhá buď formou průběžného dlouhodobějšího kontaktu s klienty (např. vedení zájmových kroužků, práce v nadacích, na lince bezpečí, v domech dětí a mládeže, v dětských a mládežnických organizacích, lektorská činnost apod.), nebo jako krátkodobější souvislý pobyt s klienty (např. školy v přírodě, dětské tábory apod.).

Instituce volí studenti s ohledem na obsah výuky jednotlivých předmětů, na témata seminárních a bakalářských prací a dle svého odborného zájmu.

Zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí.

Praxe jsou průběžně zajišťovány v předepsaném rozsahu oddělení pro praxe. (Seznam fakultních škol na webu FF UK: <http://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/ucitelstvi-pro-stredni-skoly/seznam-fakultnich-skol-ff-uk/>). Se všemi školami má FF UK uzavřené smlouvy.

Základní studijní témata:**Povinná studijní literatura:**

Tvrzová, I. *Oborová praxe, část 1*. Katedra pedagogiky FF UK, 2009 (příručka k oborovým praxím).

Další literatura je doporučována v závislosti na volbě instituce, na níž bude praxe probíhat.

Doporučená literatura:**Požadavky ke zkoušce (zápočtu):**

Potvrzení o působení studenta v instituci. Účast na reflexním semináři.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:**Telefon:****Studijní předmět: Praxe typu stáže II****Ročník: 2.****Semestr: LS****Způsob ukončení: zápočet****Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr**

Stručná anotace předmětu:

Cílem je získat praktické zkušenosti z přímého kontaktu s klienty a postupně uplatňovat osvojené teoretické poznatky v praxi.

Osnova předmětu:

Obsahem praxe je přímá výchovně vzdělávací práce s dětmi, mládeží, popř. dospělými, a to podle výběru studenta s ohledem na jeho odborný zájem. Praxe probíhá buď formou průběžného dlouhodobějšího kontaktu s klienty (např. vedení zájmových kroužků, práce v nadacích, na lince bezpečí, v domech dětí a mládeže, v dětských a mládežnických organizacích, lektorská činnost apod.), nebo jako krátkodobější souvislý pobyt s klienty (např. školy v přírodě, dětské tábory apod.).

Instituce volí studenti s ohledem na obsah výuky jednotlivých předmětů, na témata seminárních a bakalářských prací a dle svého odborného zájmu.

Zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí.

Praxe jsou průběžně zajišťovány v předepsaném rozsahu oddělením pro praxe. (Seznam fakultních škol na webu FF UK: <http://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/ucitelstvi-pro-stredni-skoly/seznam-fakultnich-skol-ff-uk/>). Se všemi školami má FF UK uzavřené smlouvy.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

Tvrzová, I. *Oborová praxe, část I.* Katedra pedagogiky FF UK, 2009 (příručka k oborovým praxím).

Další literatura je doporučována v závislosti na volbě instituce, na níž bude praxe probíhat.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Potvrzení o působení studenta v instituci. Účast na reflexním semináři.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Asistentská praxe

Ročník: 3.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Obsahem praxe je přímá dlouhodobější výchovně vzdělávací, asistentská, sociálně pedagogická, poradenská práce s dětmi, mládeží i dospělými v příslušných institucích vládního i nevládního sektoru, jako jsou například školy se speciálními vzdělávacími programy, komunitní školy, instituce sociálně právní ochrany, instituce ústavní a ochranné výchovy, náhradní rodinné péče, dětské a mládežnické organizace, domy dětí a mládeže, nadace, linky důvěry, sportovní oddíly, kulturní zařízení, základní, střední a vyšší odborné školy.

Praxe je založena na tutorském principu a na průběžné supervizi, vede k postupnému vytváření základních pedagogických dovedností studentů a k rozvíjení jejich schopnosti aplikovat teoretické poznatky ve vlastní praxi.

Osnova předmětu:

Těžiště praxe tvoří praktická činnost studenta ve vybraném pedagogickém zařízení pod vedením tutora a teoretická reflexe a supervize této činnosti v rámci seminářů na fakultě.

Výběr institucí:

Instituce jsou vybírány s ohledem na obsah výuky jednotlivých předmětů, na témata seminárních a bakalářských prací studentů, na jejich výzkumné projekty a odborný zájem.

Zajištění praxe:

Praxe je zajišťována na základě dohod uzavíraných mezi FF UK a příslušnou výchovně vzdělávací institucí.

Praxe jsou průběžně zajišťovány v předepsaném rozsahu oddělením pro praxe. (Seznam fakultních škol na webu FF UK: <http://www.ff.cuni.cz/studium/bakalarske-a-magisterske-studium/ucitelstvi-pro-stredni-skoly/seznam-fakultnich-skol-ff-uk/>). Se všemi školami má FF UK uzavřené smlouvy.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

Tvrzová, I. Oborová praxe, část 1. Katedra pedagogiky FF UK, 2009 (příručka k oborovým praxím).

Další literatura je doporučována v závislosti na volbě instituce, na níž bude praxe probíhat.

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Přímá výchovná činnost ve zvoleném zařízení. Pedagogický deník.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Bakalářský seminář

Ročník: 3.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Příprava tématu práce (studium témat a rozhodovací procesy)

Student – jeho kompetence a dispozice

Záměr, důvody, předmět, cíl práce

Projekt, harmonogram a osnova práce

Vlastní zpracování: použité zdroje, metody práce, výsledky a naplnění cílů

Text práce: struktura a obsah práce

Citace a plagiát (elektronická kontrola),

státní citační norma, psychologické normy a mezinárodní normy pro citace

Autentický projev a vědecké ptýdepe (newspeak)

Formální úprava práce, členění textu

Tabulky, grafy, obrázky, přílohy

Zhodnocení: posudky

Obhajoba
Přínos a využití práce
Publikace, zveřejňování

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

FRANCIŘEK, František Bakalářská práce. Co, jak a proč. Připravit, zpracovat, napsat a zhotovit (obhájit). Praha: Ingenio et Arti, 2012, ISBN 978-80-905287-1-0
TAVEL, Peter, Lenka FOJTOVÁ, Gabriela ŠARNÍKOVÁ Práce s anglickými texty v bakalářské a diplomové práci. Praha: PVŠPS, 2013. ISBN 978-80-904748-4-0
KAHN, Norma, B. Jak efektivně studovat a pracovat s informacemi. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-443-5
ŠÍP, Radim Příběh první vědecké práce: od thrilleru k happyendu. Brno: PFMU, 2013. ISBN 978-80-210-6731-8
LIPSON, Charles *How to Write a B.A. Thesis: A Practical Guide from Your First Ideas to Your Finished Paper* (Chicago: University of Chicago Press, Spring 2005)
Elektronické instrukce na webových stránkách katedry pedagogiky FF UK v Praze

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Psaní průběžných referátů vázaných tematicky na budoucí bc práci

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Speciální pedagogika I

Ročník: 1. - 3.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět nabízí přehled o základních okruzích problémů speciální pedagogiky, se kterými se mohou studenti pedagogiky setkat ve své praxi. Seznamuje se specifiky edukace jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami s akcentem na komplexní, interdisciplinární přístup. Pozornost je soustředěna na možnosti organizace výchovy a vzdělávání dětí a dospívajících se speciálními vzdělávacími potřebami a na podporu dospělých, ev. seniorů se zdravotním postižením. Důraz je kladen na pochopení smyslu a významu jejich inkluze do společnosti. Diskutovány jsou příležitosti a úskalí inkluze v ČR.

Základní studijní témata:

1. Charakteristika oboru speciální pedagogika, předmět, cíle, klasifikace speciálně pedagogických disciplín, základní speciálně pedagogické kategorie (pojmosloví). Pojmy exkluze, segregace, integrace, inkluze, participace, kvalita života, péče versus podpora a jejich vliv na život a rozvoj člověka s handicapem.
2. Metody speciální pedagogiky, oblasti a metody diagnostiky ve speciální pedagogice.

3. Možnosti vzdělávání žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami (předpoklady dítěte pro integraci v běžné škole, podmínky integrace, individuální vzdělávací plán, speciální školství, orientace v legislativě).
4. Systém pedagogicko-psychologického poradenství pro žáky a studenty se speciálními vzdělávacími potřebami (PPP, SPC, poradenský systém na školách, jiné možnosti).
5. Rodina s handicapovaným dítětem - psychologická problematika handicapovaných, vyrovnávání se s narozením handicapovaného dítěte, možnosti podpory rodiny (raná péče).
6. Gerontopedagogika - handicap u seniorů, místo člověka ve společnosti v závěrečném období jeho života a paliativní péče.

Studijní literatura:

- BARTOŇOVÁ, M. Současné trendy v edukaci dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Brno: MSD, 2005.
- BARTOŇOVÁ, M. (ed.) Edukace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Zaměření na edukaci žáků se specifickými poruchami učení. Brno: MSD, 2005.
- BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Strategie ve vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Texty k distančnímu vzdělávání. Brno: Paido, 2007.
- GROOF, J. D., LAUWERS, G. *Special education*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers, 2003.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. Edukace dětí se speciálními potřebami v raném věku. Brno: Paido 2009.
- OPATŘILOVÁ, D. (ed.) Pedagogicko-psychologické poradenství a intervence v raném a předškolním věku u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Brno: MU, 2006.
- PIPEKOVÁ, J. (ed.) Kapitoly ze speciální pedagogiky. 3. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2010.
- PIPEKOVÁ, J., VÍTKOVÁ, M. Terapie ve speciálně pedagogické péči. Brno: Paido, 2000.
- PIPEKOVÁ, J. a kol. Kariérové poradenství pro žáky se zdravotním postižením. Praha: 2004, IPPP.
- PŘINOSILOVÁ, D. Vybrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky. Brno: MU, 1999.
- RENOTIÉROVÁ, M.; LUDÍKOVÁ, L. a kol.: Speciální pedagogika. 4. vyd. Olomouc : Univerzita Palackého, 2006, příp. jiné vydání.
- SLOWÍK, J. Speciální pedagogika. Praha: Grada, 2007.
- VÁGNEROVÁ, M. a kol. Psychologie handicapu. Praha: Karolinum, 2000.
- VÁGNEROVÁ, M. Psychopatologie pro pomáhající profese. Praha: Portál, 2006.
- VALENTA, M. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014.
- VÍTKOVÁ, M. (ed.) Integrativní speciální pedagogika. 2. rozšířené a přepracované vydání. Brno: Paido, 2004.

+ související zákony a vyhlášky:

- Vyhl. 116/2011 Sb. (kterou se mění Vyhláška č. 72/2005 Sb.) **o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních** (včetně příloh – činnosti PPP, SPC, výchovného poradce, metodika prevence, školního psychologa, školního speciálního pedagoga)
- Vyhl. 147/2011 (kterou se mění Vyhláška č. 73/2005 Sb.) **o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných**
- Zákon č. 561/2004 Sb. (**Školský zákon**) ve znění pozdějších předpisů – **související paragrafy**

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Kazuistika klienta s vybraným typem postižení v rozsahu 4 normostrany (anamnéza, počátek a vývoj zdravotního postižení, rodinný kontext, dopad na vzdělávání, příp. pracovní uplatnění, formy podpory, prognóza).

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Speciální pedagogika II

Ročník: 1. - 3.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět obsahově navazuje na předmět Speciální pedagogika I. Seznamuje se specifiky edukace jedinců se speciálními vzdělávacími potřebami. Pozornost je soustředěna na příčiny vzniku a rozvoje konkrétních poruch či znevýhodnění, na psychologickou problematiku související s jednotlivými postiženími nebo znevýhodněními.

Základní studijní témata:

1. Psychopedie - etiologie, charakteristika poruch, možnosti vzdělávání, podpora v dospělosti.
2. Poruchy autistického spektra - etiologie, charakteristika, rozdělení, zásady výchovy a vzdělávání.
3. Somatopedie - etiologie, charakteristika poruch a onemocnění, specifika ve vzdělávání, podpora v dospělosti.
4. Oftalmopedie (Tyflopédie) - etiologie, charakteristika poruch, možnosti výchovy a vzdělávání, podpora v dospělosti.
5. Surdopedie - etiologie, charakteristika poruch, možnosti výchovy a vzdělávání, podpora v dospělosti.
6. Logopedie - etiologie, rozdělení, charakteristika hlavních poruch, možnosti nápravy, dopady ve vzdělávání, augmentativní a alternativní komunikace.
7. Specifické vývojové poruchy učení a chování - etiologie, charakteristika poruch, specifika vzdělávání.
8. Etopedie - etiologie, charakteristika poruch, možnosti výchovy a vzdělávání.
9. Mimořádně nadaný žák – specifika, možnosti ve vzdělávání, problematika dvojí výjimečnosti.
10. Výchova a podpora dítěte se syndromem CAN a z rodin se sociokulturním a jazykovým handicapem.

Studijní literatura:

- ATTWOOD, T. Aspergerův syndrom. Praha: Portál, 2005.
- BARTOŇOVÁ, M. Kapitoly ze specifických poruch učení I. Vymezení současné problematiky. Brno: 2004.
- BARTOŇOVÁ, M. Kapitoly ze specifických poruch učení II. Brno: MU, 2005.
- ROSS-SELBECK, G. *Das anfallskranke Kind*. In *Klinik und Therapie der Epilepsie Im Kindersalter*. Hamburg, 2000.
- HŘÍBKOVÁ, L. *Nadání a nadaní*. Praha: UK, 2005.
- HŘÍBKOVÁ, L. *Nadání a nadaní*. Praha: UK, 2005.
- JANKOVSKÝ, J. Ucelená rehabilitace dětí s tělesným a kombinovaným postižením: somatopedická a psychologická hlediska. Praha: Triton, 2006.
- JESENSKÝ, J. *Základy komprehenzivní speciální pedagogiky*. Hradec Králové: Gaudeamus, 2000.
- KEBLOVÁ, A. *Integrované vzdělávání dětí se zrakovým postižením*. Praha: Septima, 1998.
- KLENKOVÁ, J. Kapitoly z logopedie I. Brno: Paido, 2000.
- KLENKOVÁ, J. Kapitoly z logopedie II. a III. Brno: Paido, 1998.
- KLENKOVÁ, J. *Logopedie*. Praha: Grada, 2006.
- KLENKOVÁ, J., BYTEŠNÍKOVÁ, I., HORÁKOVÁ, R. *Logopedie a surdopedie*. Brno: Paido, 2007.
- KRAHULCOVÁ, B. *Komunikace sluchově postižených*. Praha: Karolinum, 2002.
- KRAUS, J. a kol. *Dětská mozková obrna*. Praha: Grada, Avicenum, 2004.
- KRUG, F.-K. *Didaktik für den Unterricht mit sehbehinderten Schullern*. Munchen: Reinhard, 2001.
- KUBOVÁ, L. *Alternativní komunikace, cesta ke vzdělávání těžce zdravotně postižených dětí*. Praha: Tech-Market, 1996.
- KUDELOVÁ, I., KVĚTOŇOVÁ, L. *Malé dítě s těžkým poškozením zraku*. Brno: Paido, 1996.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L., MEDLENER, I., ŘEHŮŘEK, J., VÍTKOVÁ, M. (ed.) *Možnosti reedukace zraku při kombinovaném postižení*. Brno: Paido, 1999.
- KVĚTOŇOVÁ-ŠVECOVÁ, L. *Oftalmopedie*. Brno: Paido, 2000.
- LUDÍKOVÁ, L. *Edukace hluchoslepého dítěte raného věku*. Olomouc: UP, 2001.
- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých I*. Praha: Scientia: 2000.

- LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých III*. Praha: Scientia, 2001.
- LUDÍKOVÁ, L. *Kombinované vady*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2005.
- MATOUŠEK, O. *Mládež a delikvence*. Praha: Portál, 2003.
- MATOUŠEK, O. *Práce s rizikovou mládeží: projekt LATA a další alternativy věznění mládeže*. Praha: Portál, 1996.
- MEIJER, C., SORIANO, V., WATKINS, A. *Special Needs Education in Europe*. Muddelfart: European Agency for Development in special Needs Education, 2003.
- MONATOVÁ, L. *Pojetí speciální pedagogiky z vývojového hlediska*. Brno: Paido, 1996, 1998.
- MÜHLPACHR, P. *Gerontopedagogika*. Brno: MU, 2004.
- MÜHLPACHR, P. *Sociální patologie*. Brno: MU, 2001.
- NIELSONOVÁ, L. *Učení zrakově postižených v raném věku*. Praha: ISV, 1998.
- NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. Praha: Portál, 2000.
- NOVOTNÁ, M., KREMLIČKOVÁ, M. *Kapitoly ze speciální pedagogiky pro učitele*. Praha: SPN, s.r.o. 1997
- OPATŘILOVÁ, D. *Metody práce u jedinců s těžkým postižením a více vadami*. Brno: MU, 2005.
- OPATŘILOVÁ, D., ZÁMEČNÍKOVÁ, D. *Předprofesní a profesní příprava zdravotně postižených*. Brno: MU 2005.
- PEETERS, T. *Autismus. Od teorie k výchovně vzdělávací intervenci*. Praha: Scientia, 1998.
- PIPEKOVÁ, J. *Osoby s mentálním postižením ve světle současných edukativních trendů*. Brno: MSD, 2006.
- PIPEKOVÁ, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 3. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2010.
- POKORNÁ, V. *Teorie a náprava vývojových poruch učení a chování*. Praha: Portál, 2001.
- PŘINOSILOVÁ, D. *Výbrané okruhy speciálně pedagogické diagnostiky a využití v praxi*. Brno: MU, 1997.
- RENOTIEROVÁ, M. *Somatopedické minimum*. Olomouc: UP, 2003.
- SELIKOWITZ, M. *Downův syndrom*. Praha: Portál, 2005.
- SELIKOWITZ, M. *Dyslexie a jiné poruchy učení*. Praha: Grada, 2000.
- SCHOPLER, E., MESIBOV, G. *Autistické chování*. Praha: Portál, 1997.
- SCHOPLER, E., MESIBOV, G. *Strategie a metody výuky dětí s autismem a dalšími vývojovými poruchami*. Praha: Portál, 1998.
- SLANÝ, J. *Syndrom týraného dítěte*. Ostrava: OU, 2008
- SLOWÍK, J. *Speciální pedagogika*. Praha: Grada, 2007.
- SOURALOVÁ, E. *Vzdělávání hluchoslepých II*. Praha: Scientia, 2000.
- ŠOTOLOVÁ, E. *Vzdělávání Romů*. Praha: Grada, 2000.
- ŠVARCOVÁ, I. *Mentální retardace*. 3. přepracované vydání. Praha: Portál, 2006.
- THOROVÁ, K., *Poruchy autistického spektra*. Praha: Portál, 2006.
- VALENTA, M. *Psychopedie. Teoretické základy a metodika*. Praha: Parta, 2007.
- VALENTA, M. *Přehled speciální pedagogiky*. Praha: Portál, 2014.
- VÍTKOVÁ, M. *Somatopedické aspekty*. 2. přepracované a rozšířené vydání. Brno: Paido, 2006.
- VÍTKOVÁ, M.: *Tělesně postižené dítě v mateřské a základní škole*. Brno: MU, 1994.
- VÍTKOVÁ, M.: *Terapie ve speciálně pedagogické péči*. Brno: Paido, 2000.
- VOJTOVÁ, V. *Kapitoly z etopedie I. Přístupy k poruchám emocí a chování v současnosti*. Brno: MU, 2004.
- WORRALL, L. E. HICKSON, L. M. *Communication Disability in Aging*. New York: Thomson Delmar Learning, 2003.
- ZELINKOVÁ, O. *Poruchy učení*. Praha: Portál, 2003.
- ZELINKOVÁ, O. *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Praha: Portál, 2001.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy sociální pedagogiky

Ročník: 1. - 3.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem studijního předmětu je seznámit studenty s problematikou sociální pedagogiky v širších souvislostech, prezentovat současné přístupy k sociální pedagogice, metodologický a pojmový aparát. Naučit studenty interpretovat sociálněpedagogické otázky v podmínkách měnící se životní situace současné mládeže.

Základní studijní témata:

Sociální pedagogika jako pomáhající obor, její vývoj a vztah k ostatním disciplínám.

Metodologická východiska sociální pedagogiky.

Socializace, enkulturace, akulturace v podmínkách multikulturního světa.

Sociálně pedagogické pojetí prostředí.

Pojetí sociálně pedagogické pomoci.

Pomáhající profese a instituce v ČR.

Paradigmata pomáhání v pomáhajících profesích.

Sociální pedagog, paradigma „profese“.

Klíma výchovných institucí.

Komunitní škola a vzdělávání.

Ohrožení dětí a mládeže prostředím.

Ústavní a ochranná výchova.

Soudnictví nad dětmi a mládeží.

Povinná studijní literatura:

BAKOŠOVÁ, Z. *Sociálna pedagogika ako životná pomoc*. Bratislava FF UK, 2005.

KRAUS, B.; POLÁČKOVÁ, V. a kol. *Člověk – prostředí – výchova*. Brno : Paido, 2001. ISBN 80-7315-004-2

KRAUS, B. *Základy sociální pedagogiky*. Praha : Portál, 2014, ISBN 978-80-262-0643-9

POTMĚŠILOVÁ, P. *Sociální pedagogika v teorii a v praxi*. Olomouc : Univerzita v Olomouci, 2013, ISBN: 978-80-244-3831-3

PROCHÁZKA, M. *Sociální pedagogika*. Praha : Grada 2012, ISBN 978-80-247-3470-5

BÖHNISCH, L. *Sozialpädagogik des Kindes-und Jugendalters, Eine Einführung*. Weinheim und München : Juventa Verlag, 1993.

HATTON, K. *Social Pedagogy in the UK: Theory and Practice*. Lyme Regis: Russell House, 2013.

HÄMÄLÄINEN, J. **Defining Social Pedagogy: Historical, Theoretical and Practical Consideration**. *Br. J. Soc. Work* 2015 45, 1022-1038.

MOLLENHAUER, K.. *Einführung in die Sozialpädagogik*. Weinheim: Beltz Verlagm 1964.

NATORP, P. *Sozialpädagogik. Theorie der Willensbildung auf der Grundlage der Gemeinschaft*. Stuttgart: Frommann, (1899) [1922 edn].

STEPHENS, P. *Social Pedagogy: Heart and Head*. Bremen: Europäischer Hochschulverlag, 2013.

Doporučená literatura:

BAKOŠOVÁ, Z., LUBELCOVÁ, G., POTOČÁROVÁ, M. *Sociálna pedagogika*. Bratislava : SPN, 2005. ISBN 80-10-00485-5

GULOVÁ, L. *Sociální pedagogika a multikulturní výchova v otázkách*. Brno : Masarykova Univerzita, 2008, ISBN 978-80-210-4724-2

DUNOVSKÝ, J., DYTRYCH, Z., MATĚJČEK, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995.

HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času*. Praha : Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1

HATÁR, C. *Sociálna pedagogika, sociálna andragogika a sociálna práca: teoretické, profesijné a vzťahové reflexie*. 2. vyd. Praha : Česká andragogická společnost, 2009, 144 s. ISBN 978-80-87306-01-7.

HAVLÍK, R., KOŤA, J. *Sociologie výchovy a školy*. Praha : Portál, 2007, ISBN 978-80-7367-327-7

HOPF, A. *Sociální pedagogika pro učitele*. Praha : PF KU, 2001. 181 s. ISBN 80-7290-053-6

HRONCOVÁ, J. Sociální pedagogika – vývin a současný stav. In: *Pedagogická orientace*, 2005, č. 1, s. 4-11.
CHUDÝ, Š., NEUMEISTER, P., JÚVOVÁ, A. *Vybrané diskurzy teorie a praxe ve vzdělávání a uplatnění sociálních pedagogů v kontextu pomáhajících profesí*. Brno: Paido, 2010, 202 s. ISBN 978-80-7315-212-3.

JANOŠEK, J. *Etické základy sociální pedagogiky*. Praha : Fakulta sociálních věd UK, 2006. SČ 003045107
KLAPILOVÁ, S. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Olomouc : Vydavatelství Univerzity Palackého, 1996. ISBN 80-7067-669-8

KLÍMA, P. K epistemologickým a metodologickým zdrojům sociální pedagogiky. *Éthum*, 1994, č. 5. s. 3-11.

ONDREJKOVIČ, P. Poznámky ku konstituování sociální pedagogiky jako vědy. In: *Sociální pedagogika v teorii a praxi*. Brno : IMS 2006, s. 219-231.

KOL. AUTORŮ *Vybrané kapitoly ze sociální pedagogiky*. Ústí nad Labem : 2003. ISBN 80-7044-458-4
PROKOP, J. *Školní socializace*. Liberec : Technická univerzita, 2001. ISBN 80-7083-536-2.

NĚMEC, J. a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno : Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3

PŘADKA, M., KNOTOVÁ, D., FALTÝSKOVÁ, J. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Brno : MU, 2004. ISBN 80-210-3469-6

VESELÁ, J. *Kapitoly ze sociální pedagogiky*. Pardubice : Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-864-0

Zákon 359/1999 Sb o sociálně právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů

Zákon 109/2002 Sb. o výkonu ústavní a ochranné výchovy ve školských zařízeních

Zákon 218/2003 Sb. o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a o soudnictví ve věcech mládeže

Zákon 257/2000 Sb. o probační a mediační službě

Zákon 1963/94 Sb. o rodině ve znění pozdějších předpisů

Zákon 109/2006 Sb. o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Anotace tří titulů odborné literatury, plnění zadaných seminárních úkolů.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Správa a řízení školství

Ročník: 1. - 3.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět se zaměřuje na získání základních teoretických znalostí o školské legislativě a managementu v oblasti výchovně vzdělávacích zařízení. Na jejich základě a na základě praktických zkušeností si začnou studenti osvojovat a rozvíjet soubor kompetencí potřebných v oblasti správy a řízení školy.

Základní studijní témata:

Základní pojmy školského managementu.

Vzdělávací politika.
Uplatňování základních právních norem v řízení školy.
Úrovně řízení ve školství.
Vnitřní systém řízení školy.
Evaluace škol.
Soustava základních, středních a vyšších odborných škol.
Vysoké školy.

Studijní literatura:

BACÍK, F., KALOUS, J., SVOBODA, J.: *Úvod do teorie a praxe školského managementu. I. a II. díl.* Praha: Karolinum 1995 (1998).
PORTER Lyman W.; MCKIBBIN, Lawrence E. *Management Education and Development: Drift or Thrust into the 21st Century?* McGraw-Hill Book Company, College Division, ISBN-0-07-050521-7
BRADA, J., SOLFRONK, J., TOMÁŠEK, F. a kol.: *Vedení školy.* Praha: Raabe 1996.
EGER, L. a kol.: *Efektivní školský management.* Plzeň: Západočeská univerzita 1998.
ČERNÍK, K., KREJČÍ, J., LOUDA, T. a kol. *Škola a právo.* Praha: RAABE 2000.
NOVÝ, K., *Právní rádce pro ředitele škol.* Praha: Prospektrum, 2001.
POL, M., HLOUŠKOVÁ, L., NOVOTNÝ, P. a kol. *Kultura školy.* Brno: MU 2006.
PRÁŠILOVÁ, M., *Vybrané kapitoly ze školského managementu pro učitele.* Olomouc: UP 2003.
PODLAHOVÁ, L.: *První kroky učitele.* Praha: Triton 2004.
OBST, O.: *Základy školského managementu pro učitele.* Olomouc: PedF UP 2000.
RÝDL, K.: *Cesta k autonomní škole.* Praha: NEMES 1996.
RÝDL, K., HORSKÁ, V., DVOŘÁKOVÁ, M., ROUPEC, P.: *Sebehodnocení školy.* Praha: Strom 1998.
RÝDL, K.: *Hodnotíme svoji školu.* Praha: UK 1999.
Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ze dne 24. září 2004.
TVRZOVÁ, I., KASÍKOVÁ, H. *Vybrané otázky vzdělávací politiky a řízení školství.* In: VALIŠOVÁ, A., KASÍKOVÁ, H. aj. *Pedagogika pro učitele.* Praha: Grada 2011, s. 105 – 117.
Zákon č. 11/1998 Sb., o vysokých školách z r. 1998.
Národní program rozvoje vzdělávání v České republice. Praha: ÚIV 2001.
Zákon č. 563/2004 SB., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Zpracování a prezentace individuálního projektu školy.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsání konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Etika pro pedagogy

Ročník: 1. - 3.

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod./semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět seznamuje studenty se základními etickými pojmy a postoji, uvádí do vybraných morálních problémů se zaměřením na edukační situace. Využívá poznatků psychologie morálního vývoje a upozorňuje na význam etické reflexe v práci pedagoga. Zvláštní pozornost je věnována výchovatské otázce, jakými metodami lze rozvíjet

morální vědomí dítěte. Předmět se dotýká i analýzy pokusů o etickou výchovu v Čechách a na Slovensku po r. 1989. Za základ seminární práce a diskusí poslouží příklady etických dilemat v učitelské profesi a v provozu školy, jakož i etických dilemat mezi rodinou a školou.

Studenti by se po absolvování předmětu měli orientovat v základních etických východiscích a teoriích, měli by být schopni identifikovat morální rozměr pedagogických problémů a měli by být schopni odůvodňovat různé volby jejich řešení.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

REINER, J.; PRITCHARD PAOLITTO, D.; HERSH, R. H. *Promoting Moral Growth. From Piaget to Kohlberg*. Prospect Heights: Waveland Press Inc. 1990. ISBN 0-88133-570-3

VACEK, P. *Rozvoj morálního vědomí žáků*. Praha: Portál 2008. ISBN 978-80-7367-386-4

Doporučená literatura:

ARISTOTELÉS. *Etika Nikomachova*. Praha: Rezek 2009. ISBN 80-86027-29-5

DURKHEIM, É. *L'éducation morale*. Paris: PUF 1992. ISBN 2-13-044486-5

HEIDBRINK, H. *Psychologie morálního vývoje*. Praha: Portál 1997. ISBN 80-7178-154-1

KANT, I. *Základy metafyziky mravů*. Praha: Svoboda 1974.

LIPOVETSKY, G. *Éra prázdnoty. Úvahy o současném individualismu*. Praha: Prostor 2008. ISBN 978-80-7260-190-5

LYOTARD, J.-F. *Moralités postmodernes*. Paris: Éd. Galilée 1995. ISBN 2-7186-0682-7

MACINTYRE, A. *Ztráta ctnosti*. Praha: OIKOYMENH 2004. ISBN 80-7298-082-3

PIAGET, J. *Le jugement moral chez l'enfant*. Paris: PUF 2005. ISBN 978-2130441823

SOKOL, J.; PINC, Z. *Antropologie a etika*. Praha: Triton 2003. ISBN 80-7254-372-5

SOKOL, J. *Etika a život*. Praha: Vyšehrad 2010. ISBN 978-80-7429-063-3

SPAEMANN, R. *Základní mravní pojmy a postoje*. Praha: Svoboda 1995. ISBN 80-205-0484-2

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Průběžné studium zadané literatury a zkouška.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Rodinná výchova a náhradní rodinná výchova

Ročník: 1. - 3.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je získání hlubšího náhledu na problematiku rodiny a rodinných vztahů. Posluchači se seznamují s nejnovějšími přístupy při práci s rodinou, vztahovou sítí i vývojem rodiny jako instituce. Druhá část předmětu se soustřeďuje na oblast náhradní rodinné a náhradní výchovné péče. Pozornost je upřena na základní terminologii, legislativu, výchovné otázky a aktuální trendy ve vývoji profesionální péče o dítě.

Základní studijní témata:

- Vymezení základních pojmů – definice rodiny, funkce rodiny, rodinné modely, výchovné styly
- Historický vývoj rodiny
- Podoby současné rodiny a aktuální problémy rodin
- Rodinné systémy a systemický přístup k rodině
- Manželská krize, rozvod a porozvodová adaptace
- Význam rodiny z hlediska rané interakce, teorie attachmentu.
- Psychická deprivace v dětství a její důsledky.
- Náhradní rodinná péče – základní terminologie, aktuální legislativa, nové trendy.
- Problematika ústavní výchovy.
- Psychologické a sociální aspekty náhradní rodinné péče.
- Problematika syndromu CAN.

Povinná studijní literatura:

Bowlby, J. *Vazba*. Praha: Portál, 2010.

Dunovský, J., Dytrych, Z., Matějček, Z. *Týrané, zneužívané a zanedbávané dítě*. Praha: Grada, 1995.

Gjuričová, Š., Kubička, J. *Rodinná terapie, systemické a narativní přístupy*. Praha: Grada, 2003.

Horský, J., Seligová, M. *Rodina našich předků*. Praha: NLN, 1997.

Maříková, H. *Proměny současné české rodiny*. Praha: Slon, 2000.

Matějček, Z. a kol. *Osvojení a pěstounská péče*. Praha: Portál, 2002.

Matějček, Z., Langmeier, J. *Psychická deprivace v dětství*. 4. vydání. Praha: Karolinum, 2011.

Matoušek, O. *Rodina jako instituce a vztahová síť*. Praha: Slon, 2003.

Možný, I. *Rodina a společnost*. 2. vyd. Praha: Sociologické nakladatelství, 2008(2011).

Novák, T., Průchová, B. *Předrozvodové a rozvodové poradenství*. Praha: Grada, 2005.

Singly, F. *Sociologie současné rodiny*. Praha: Portál, 1999.

Sobotková, I. *Psychologie rodiny*. 3. vyd. Praha: Portál, 2012.

White, J. M., Klein, D. M., Martin, T. F. *Family theories: An introduction*. London: Sage, 2014.

Zákon o rodině č. 94/1963 Sb. ve znění pozdějších předpisů - poslední změny provedeny zákonem č. 84/2012 Sb. a zákonem č. 401/2012 Sb.

Zákon č. 333/2012 Sb. kterým se mění zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 401/2012 Sb. kterým se mění zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Doporučená literatura:

Bowlby, J. *Odloučení*. Praha: Portál, 2012.

Bowlby, J. *Ztráta*. Praha: Portál, 2013.

Corneau, G. *Anatomie lásky*. Praha: Portál, 2000.

Hargašová, M., Novák, T. *Předmanželské poradenství*. Praha: Grada, 2007.

Hašková, H. *Fenomén bezdětnosti*. Praha: Sociologické nakladatelství, 2009.

Horská, P. a kol. *Dětství, rodina a stáří v dějinách Evropy*. Praha: Panorama, 1990.

Jonesová, E. *Terapie rodinných systémů: vývoj v milánských systematických terapiích*. Praha: Konfrontace, 1996.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejně požadavky jako u prezenční formy studia. Samostatné studium doporučené literatury, účast na konzultacích.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy pedagogiky osobnostně sociálního rozvoje

Ročník:

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Studenti mají základní studentům přehled o problematice osobnostně orientované školní výchovy a rozvíjení životních dovedností v rámci školního vzdělávání v ČR, dokáží popsat systematicky a přehledně strukturu osobnostní a sociální výchovy jako v kurikulu zakotvené formy osobnostně sociálního rozvoje, charakterizují v ČR dostupné pedagogické systémy orientované na problematiku osobnostně sociálního rozvoje klientů škol i dalšího vzdělávání.

Základní studijní témata:

Životní (interakční, vztahové atd.) situace a k nim potřebné dovednosti; osobnostní a sociální rozvoj jako edukační téma obecně; typy osobnostně sociálního rozvoje; osobnostní a sociální výchova jako průřezové téma RVP ZV a RVP G; teoretické konstrukty vztažené specificky k osobnostní a sociální výchově; kurikulum osobnostní a sociální výchovy a prostředky její realizace; činnostní pojetí edukace na poli životních dovedností; strukturované pedagogické systémy zabývající se osobnostně sociálním rozvojem (dramatická výchova, sociální výcvik, globální výchova, zážitková pedagogika a další).

Povinná studijní literatura:

VALENTA, J. *Osobnostní a sociální výchova a její cesty k žákovi*. Kladno: AISIS, 2006.

VALENTA, J. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada Publishing, 2013.

Doporučená literatura:

BETRAND, Y. *Soudobé teorie vzdělávání*. Praha: Portál,

DING, S., LITTELTON, K. *Children's Personal and Social Development*. Hoboken: Wiley-Blackwell, 2005.

KASÍKOVÁ, H. *Kooperativní učení a vyučování. Teoretické a praktické problémy*. Praha: Portál, 1997.

KOLAŘÍK, M. *Interakční psychologický výcvik*. Praha: Grada Publishing, 2011.

MACHKOVÁ, E. *Jak se učí dramatická výchova*. Praha: DAMU, 2004.

McLAUGHLIN, C., ALEXANDER, E. *Reframing personal, social and emotional education: Relationships, agency and dialogue*. London: NAPCE for the National Children's Bureau, 2005.

McLAUGHLIN, C., BYERS, R. *Personal and social development for all*. London: David Fulton, Publisher, 2001.

PELIKÁN, J. *Pomáhat být. Otevřené otázky teorie provázející výchovy*. Praha: Karolinum, 2002.

PELIKÁN, J. *Hledání těžiště výchovy*. Praha: Karolinum, 2007.

PIKE, G.; SELBY, D. *Globální výchova*. Praha: Grada, 1994.

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání. Praha: MŠMT, 2010.

VALENTA, J. *Dramatická výchova a sociálně psychologický výcvik – srovnání systémů*. Praha: ISV, 1999.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Zkouška – analogicky k prezenční formě.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Multikulturní výchova I

Ročník:

Semestr: ZS

Způsob ukončení: zápočet

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je objasnit problematiku interkulturního a multikulturního soužití v konkrétních sociokulturních systémech. Získat kompetence tvořit projekty pro praktické využití vzhledem ke studovanému oboru.

Předmět poskytuje teoretickou výbavu pro multikulturní výchovu, základy pro využívání metod multikulturní výchovy, ukazuje hlavní metody multikulturní výchovy. Rozvíjí interkulturní porozumění a interkulturní kompetence budoucích učitelů. Nabízí hlavní teoretické východiska pro realizaci multikulturní výchovy.

Rozvoj schopností a dovedností:

- Rozvoj kulturní tolerance a porozumění.

Rozvoj poznání:

- Poznání teoretických východisek multikulturní výchovy.

- Poznání cílů výchovy k mezikulturním porozuměním.

Základní studijní témata:

1. Teoretická východiska, jejich vývoj a současné trendy v celosvětovém kontextu, v evropském prostoru a u nás. Multikulturní výchova, multikulturalismus (obecné a dějinné vymezení)
2. Představení základních pojmů (etnikum, etnicita, etnická příslušnost, etnické vědomí, národ, národnost, národnostní menšina, společnost)
3. Současná religiozita. Základní orientace ve světových a nových náboženstvích a náboženských hnutích
4. Teoretická východiska a praktická realizace výchovy k toleranci, proti xenofobii, rasismu, antisemitismu, náboženské intoleranci.
5. Právní a institucionální garance multikulturní výchovy.
6. Migrace – historie a současnost, migrující cizinci přicházející na naše území
7. Příčiny multikulturalismu v současných proměnách světa - regionalizace, individualizace, globalizace, mobilita pracovní síly, emigrace, imigrace, růst sebeuvědomění různých sociálních a kulturních skupin
8. Aktuální otázky vzdělávání minorit v ČR - národnostní menšiny u nás, stručná charakteristika. Romská otázka, postavení Romů v naší společnosti, romský národ a jeho sociální situace
9. Problematika výchovy a vzdělávání imigrantů, uprchlíků a dalších cizinců. Interkulturní a multikulturní výchova v běžných školách.
10. Analýza českých učebních osnov a učebnic. Projekty, jejich tvorba a hodnocení

Povinná studijní literatura:

BARŠA, P., BARŠOVÁ, A. Přistěhovalectví a liberální stát. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3875-6

BATELAAN P., COOMANS, F.: The international basis for intercultural education including anti-racist and human rights education: A selection of articles from relevant documents, adopted by the governments of member states of the United Nations, UNESCO, the Organisation on Security and Co-operation in Europe, and the Council of Europe / Compiled and introduced by; International Association for Intercultural Education, 1999 -- 40 s. ISBN 92-9145-000-6 Sign.: V 20880

BENEŠ, Z. A kol. Rozumět dějinám. Praha: Gallery, 2002. ISBN 80-86010-55-4

DANIEL, B. Dějiny Romů. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1994. ISBN 80-7067-395-8

GAGLIARDI, R.: An integrated Model for Teacher Training in Multicultural Contexts. Geneva: International Bureau of Education 1994 16 s. Sign.: VI 7598/

GELLNER, E. Národy a nacionalismus. Praha: Hřibal, 1993. ISBN 80-900892-9-1
JASPERS, K. Otázka viny. Praha: Mladá fronta, 1991. ISBN 80-204-0244-6
KROPÁČEK, L. Islám a Západ. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-340-2
MURPHY, R. F. Úvod do kulturní a sociální antropologie. Praha: Slon, 2004. ISBN 80-86429-25-3
PAVLÁT, L. Židé - dějiny - kultura. Praha: Židovské museum, 1997. ISBN 80-85608-17-0
PELCOVÁ, N. Filozofická a pedagogická antropologie. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0076-5
PRŮCHA, J. Multikulturní výchova. Teorie - praxe - výzkum. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-72-2
PRŮCHA, J. Interkulturní psychologie. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-885-6
ŠATAVA, I. Jazyk a identita etnických menšin. Praha: Cargo Publisher, 2001. ISBN 80-902952-1-5
ŠOTOLOVÁ, E. Vzdělávání Romů. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-528-9
VOJTÍŠEK, z. Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-4
WALTEROVÁ, E., JEŽKOVÁ, V.: Žijeme v Evropě. Praha: Ped FUK, 1999. ISBN 80-86039-82-X1

Doporučená literatura:

ACTON, T. Romové. Ohrožené kultury. Praha: Svojtka, 2000. ISBN 80-7237-249-1
BARŠA, P. Politické teorie multikulturalismu. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-020-9
DEMJANČUK, N., DROTÁROVÁ, L. Vzdělání a extremismus. Plzeň: Epocha, 2005. ISBN 80-86328-83-X
DERRIDA, J., ROUDISNESCO, E. Co přinese zítřek. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-052-2
FLEISSIG, J., BAHBOUH, CH. Malá encyklopedie islámu. Praha: Dar ibn Rushd, 1993. ISBN 80-9000767-3-4
GÁL, F. A kol. Za ZA. Praha: G+G, 2006. ISBN 80-86103-95-1
HIRT, T., JAKOUBEK, M.: Soudobé spory multikulturalismus a politiku identit. Plzeň: A. Čížek 2005. ISBN 80-8689822-9
HORA, L. Problematika tzv. alternativní religiozity a životní orientace mládeže. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184.106-4
KEPEL, G. Válka v srdci islámu. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1217-8
KROPÁČEK, L. Duchovní cesty islámu. Praha: Vyšehrad, 1998. ISBN 80-7021-821
MORAVCOVÁ, I. Obrázky z dějin českého menšinového školství v zahraničí. Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-547-1
NAVRÁTIL, P. a kol. Romové v české společnosti. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-741-8
PĚKNÝ, T. Dějiny Židů v Čechách a na Moravě. Praha: Sefer, 1993.
ŠIŠKOVÁ, T. (ed.). Výchova k toleranci a proti rasismu. Praha: Portál, 1998(1.vyd.). ISBN 80-7178-285-8
ŠIŠKOVÁ, T. (ed.). Menšiny a migranti v České republice. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-648-9
TAYLOR, CH. Zkoumání politiky uznání. Multikulturalismus. Praha: Epocha, FÚ AV ČR, 2001. ISBN 80-86328-64-3
VALENTA, M. a kol. Přístupy ke vzdělávání cizinců v České republice. Olomouc: UP 2003. ISBN 80-244-0586-5

Jiné a internetové zdroje:

BURYÁNEK, J. Multikulturní výchova v RVP. [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.rvp.cz>
Interkulturní výchova ve školním vzdělávacím programu. H. Košťálová (ed.). Praha: Kritické myšlení a Člověk v tísni, 2005
Interkulturní vzdělávání. Příručka nejen pro středoškolské pedagogy (Projekt Varianty). Praha: Člověk v tísni, 2002
Interkulturní vzdělávání: vybrané pojmy a teorie. Příručka pro pedagogy. Praha: Člověk v tísni, 2005. ISBN 80-902439-0-8
Multikulturní výchova. Dostupný z WWW: <http://www.czechkid.cz/si1390htm>

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studenti zpracují vlastní vystoupení do písemného textu, jehož součástí je portfolio s tématem vybraných projektů ve vybrané formě (stránka pro internet, učební materiál pro žáky, teoretický text, výzkum s interpretací výsledků, rešerše z časopisů, video k tématu).

Navrhovaná témata:

Vzájemné soužití různých národností a kultur
Programy na podporu výchovy proti rasismu, aj.

Výchova k toleranci a proti rasismu jako nezbytná součást profese pedagoga

Způsob kontroly:

Krátká anotace závěrečné práce (1 strana) – téma, cíle, způsoby zpracování.....40%

Závěrečné hodnocení: prezentace závěrečné práce.....60%

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Multikulturní výchova II

Ročník:

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 6 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Předmět poskytuje teoretickou výbavu pro multikulturní výchovu, základy pro využívání metod multikulturní výchovy, ukazuje hlavní metody multikulturní výchovy. Rozvíjí interkulturní porozumění a interkulturní kompetence budoucích učitelů. Nabízí hlavní didaktické postupy pro realizaci multikulturní výchovy. Cílem předmětu je objasnit problematiku interkulturního a multikulturního soužití v konkrétních sociokulturních systémech. Získat kompetence tvořit projekty pro praktické využití vzhledem ke studovanému oboru.

Rozvoj schopností a dovedností:

- Rozvoj kulturní tolerance a porozumění.

- Osvojení několika postu

pů, které přispívají k multikulturnímu porozumění ve formálních a neformálních vzdělávání.

Rozvoj poznání:

- Poznání teoretických východisek multikulturní výchovy.

- Poznání cílů výchovy k mezikulturnímu porozumění.

- Poznání metod multikulturní výchovy.

Základní studijní témata:

Multikulturní výchova – význam a poslání a současné trendy.

Důsledky multikulturalismu - multikulturní idealismus ("multikulturní člověk"), multikulturní skepse ("selhání multikulturalismu")

Multikulturní výchova ve vzdělávání - teorie učení

Realizace multikulturní výchovy ve škole a mimo ni - příklady, aktivity, diskuse

Cíle multikulturní výchovy podle zvolené formy

Tvorba prostředí, které podporuje multikulturní výchovu.

Příprava a plánování multikulturní výchovy.

Efektivní postupy v multikulturní výchově.

Hodnocení multikulturní výchovy, evaluace multikulturní výchovy

Metody multikulturní výchovy.

Povinná studijní literatura:

BARŠA, P., BARŠOVÁ, A. Přistěhovalectví a liberální stát. Brno: MU, 2005. ISBN 80-210-3875-6

BATELAAN P., Coomans, F.: The international basis for intercultural education including anti-racist and human rights education: A selection of articles from relevant documents, adopted by the governments of member states of the United Nations, UNESCO, the Organisation on Security and Co-operation in Europe, and the Council of Europe / Compiled and introduced by; International Association for Intercultural Education, 1999 -- 40 s. ISBN 92-9145-000-6 Sign.: V 20880

BENEŠ, Z. A kol. Rozumět dějinám. Praha: Gallery, 2002. ISBN 80-86010-55-4

DANIEL, B. Dějiny Romů. Olomouc: Pedagogická fakulta UP, 1994. ISBN 80-7067-395-8

GAGLIARDI, R.: An integrated Model for Teacher Training in Multicultural Contexts. Geneva: International Bureau of Education 1994 16 s. Sign.: VI 7598/

GELLNER, E. Národy a nacionalismus. Praha: Hříbal, 1993. ISBN 80-900892-9-1

JASPERS, K. Otázka viny. Praha: Mladá fronta, 1991. ISBN 80-204-0244-6

KROPÁČEK, L. Islám a Západ. Praha: Vyšehrad, 2002. ISBN 80-7021-340-2

MURPHY, R. F. Úvod do kulturní a sociální antropologie. Praha: Slon, 2004. ISBN 80-86429-25-3

PAVLÁT, L. Židé - dějiny - kultura. Praha: Židovské museum, 1997. ISBN 80-85608-17-0

PELCOVÁ, N. Filozofická a pedagogická antropologie. Praha: Karolinum, 2004. ISBN 80-246-0076-5

PRŮCHA, J. Multikulturní výchova. Teorie - praxe - výzkum. Praha: ISV, 2000. ISBN 80-85866-72-2

PRŮCHA, J. Interkulturní psychologie. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-885-6

ŠATAVA, I. Jazyk a identita etnických menšin. Praha: Cargo Publisher, 2001. ISBN 80-902952-1-5

ŠOTOLOVÁ, E. Vzdělávání Romů. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-528-9

VOJTÍŠEK, Z. Encyklopedie náboženských směrů v České republice. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-798-4

WALTEROVÁ, E., JEŽKOVÁ, V.: Žijeme v Evropě. Praha: Ped FUK, 1999. ISBN 80-86039-82-X1

Doporučená literatura:

ACTON, T. Romové. Ohrožené kultury. Praha: Svojtka, 2000. ISBN 80-7237-249-1

BARŠA, P. Politické teorie multikulturalismu. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 80-7325-020-9

DEMJANČUK, N., DROTÁROVÁ, L. Vzdělání a extremismus. Plzeň: Epocha, 2005. ISBN 80-86328-83-X

DERRIDA, J., ROUDISNESCO, E. Co přinese zítřek. Praha: Karolinum, 2003. ISBN 80-246-052-2

FLEISSIG, J., BAHBOUH, CH. Malá encyklopedie islámu. Praha: Dar ibn Rushd, 1993. ISBN 80-9000767-3-4

GÁL, F. A kol. Za ZA. Praha: G+G, 2006. ISBN 80-86103-95-1

HIRT, T., JAKOUBEK, M.: Soudobé spory multikulturalismu a politiku identit. Plzeň: A. Čížek 2005. ISBN 80-8689822-9

HORA, L. Problematika tzv. alternativní religiozity a životní orientace mládeže. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184.106-4

KEPEL, G. Válka v srdci islámu. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1217-8

KROPÁČEK, L. Duchovní cesty islámu. Praha: Vyšehrad, 1998. ISBN 80-7021-821

MORAVCOVÁ, I. Obrázky z dějin českého menšinového školství v zahraničí. Univerzita Pardubice, 2006. ISBN 80-7194-547-1

NAVRÁTIL, P. a kol. Romové v české společnosti. Praha: Portál, 2003. ISBN 80-7178-741-8

PĚKNÝ, T. Dějiny Židů v Čechách a na Moravě. Praha: Sefer, 1993.

ŠIŠKOVÁ, T. (ed.). Výchova k toleranci a proti rasismu. Praha: Portál, 1998(1.vyd.). ISBN 80-7178-285-8

ŠIŠKOVÁ, T. (ed.). Menšiny a migranti v České republice. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-648-9

TAYLOR, CH. Zkoumání politiky uznání. Multikulturalismus. Praha: Epocha, FÚ AV ČR, 2001. ISBN 80-86328-64-3

VALENTA, M. a kol. Přístupy ke vzdělávání cizinců v České republice. Olomouc: UP 2003. ISBN 80-244-0586-5

Jiné a internetové zdroje:

BURYÁNEK, J. Multikulturní výchova v RVP. [online]. Dostupný z WWW: <<http://www.rvp.cz>>

Interkulturní výchova ve školním vzdělávacím programu. H. Košťálová (ed.). Praha: Kritické myšlení a Člověk v tísni, 2005

Interkulturní vzdělávání. Příručka nejen pro středoškolské pedagogy (Projekt Varianty). Praha: Člověk v tísni, 2002

Interkulturní vzdělávání: vybrané pojmy a teorie. Příručka pro pedagogy. Praha: Člověk v tísni, 2005. ISBN 80-902439-0-8

Multikulturní výchova. Dostupný z WWW: <http://www.czechkid.cz/si1390htm>

http://www.vuppraha.cz/wp-content/uploads/2011/08/multikulturalni_vychova.pdf
www.mkc.cz
www.varianty.cz

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Studenti zpracují vlastní vystoupení do písemného textu, jehož součástí je portfolio s tématem vybraných projektů ve vybrané formě (stránka pro internet, učební materiál pro žáky, teoretický text, výzkum s interpretací výsledků, rešerše z časopisů, video k tématu, výstava o multikulturální situaci, podrobný návrh exkurze).

Navrhovaná témata:

Vzdělávací programy zaměřené na multikulturální výchovu

Volnočasové aktivity na podporu interkulturality

Vzdělávací a výchovné programy zaměřené na děti a mládež – otázky tolerance ve společnosti

Metodická práce v oblasti multikulturální výchovy, projektování v multikulturální výchově

Způsob kontroly:

Krátká anotace závěrečné práce (1 strana) – téma, cíle, způsoby

zpracování.....40%

Závěrečné hodnocení: prezentace závěrečné

práce.....60%

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Základy pedagogického poradenství

Ročník: 1. - 3.

Semestr: LS

Způsob ukončení: zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

Cílem předmětu je seznámit posluchače s vývojem a teoretickými východiskami různých poradenských přístupů. Zvýšit odbornou připravenost studentů pro oblast pedagogických intervencí směrem k žákům s určitými specifickými potřebami, pro porozumění a pomoc při řešení běžných problémů žáků a jejich rodičů, ale i pro vytváření a rozvíjení osobního stylu práce (pro lepší sebedefinování v profesi).

Základní studijní témata:

- Poradenský proces a poradenské systémy, poradenství v oblasti školství.
- Poradenské přístupy a strategie v poradenství, zásady poradenské práce.
- Osobnost a etické aspekty práce poradenského pracovníka.
- Poradenství v jednotlivých fázích života dítěte.
- Diagnostický aspekt v práci učitele.
- Analýza sociálních vztahů ve třídě.
- Profesionální orientace a výchova k volbě povolání.

- Školní zralost a poruchy adaptace na školu. Lateralita.
- Práce s nadanými žáky.

Povinná studijní literatura:

- Bednářová, J., Šmardová, V. *Školní zralost. Co by mělo umět dítě před vstupem do školy*. Brno: Computer Press, 2011.
- Drapela, J. V., Hrabal, V. a kol. *Vybrané poradenské směry. Teorie a strategie*. Praha: Karolinum, 1995.
- Drapela, J. V. *Přehled teorií osobnosti*. Praha: Portál, 2011.
- Gabura, J., Pružinská, J. *Poradenský proces*. Praha: SLON, 1995.
- Hadj-Mousová, Z., Duplinský, J. *Poradenské teorie a strategie*. Praha: Pedagogická fakulta, 2002.
- Hadj-Mousová, Z., Duplinský, J. *Diagnostika. Pedagogicko-psychologické poradenství II*. Praha: Pedagogická fakulta, 2002.
- Hadj-Mousová, Z. a kol. *Intervence. Pedagogicko-psychologické poradenství III*. Praha: Pedagogická fakulta, 2004.
- Fořtik, Fořtiková. *Nadané dítě a rozvoj jeho schopností*. Praha: Portál, 2007.
- Hříbková, L. *Nadání a nadání*. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 2005.
- Kolář M. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.
- Kopřiva, K. *Lidský vztah jako součást profese*. Praha: Portál, 1997
- Mertin, V. *Metody a postupy poznávání žáka*. Wolters Kluwer, 2012.
- Procházka, R., Šmahaj, J., Kolařík, M., Lečbych, M. *Teorie a praxe poradenské psychologie*. Praha: Grada, 2014
- Úlehla, I. *Umění pomáhat*. Písek: Renaissance, 1996.
- Vágnerová, M. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy*. Praha: Karolinum, 2005.
- Wright, R. *Introduction to school counseling*. Sage, 2011.
- Moodley, Gielen, & Wu. *Handbook of Counseling and Psychotherapy in an International Context*. New York: Routledge, 2013.

Doporučená literatura:

- Dočkal, V. *Zaměřeno na talenty*. Praha: NLN, 2005.
- Matějček, Z. *Dítě a rodina v psychologickém poradenství*. Praha: SPN, 1992.
- Matějček, Z. *Praxe dětského psychologického poradenství*. Praha: SPN, 1991.
- Vágnerová, M. *Psychologie problémového dítěte školního věku*. Praha: Karolinum, 1997.

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsanych konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:

Telefon:

Studijní předmět: Pedagogika volného času

Ročník: 1. - 3.

Semestr: ZS a LS

Způsob ukončení: zápočet, zkouška

Počet hodin přímé výuky: 8 hod/semestr

Stručná anotace předmětu:

1. Základní poznatky o pedagogice volného času a výchově ve volném čase. Charakteristika vědního oboru, základní pojmy, funkce výchovy ve volném čase, cíle, podmínky a prostředky výchovy ve volném čase, specifické požadavky.
2. Přehled subjektů, které se podílejí na výchově ve volném čase. Rodina, škola, školská výchovná zařízení, obce, církve, nestátní neziskové organizace, nízkoprahová zařízení, dobrovolnictví.
3. Výchovně vzdělávací činnosti v době mimo vyučování. Činnosti odpočinkové, rekreační, zájmové, veřejně prospěšné, příprava na vyučování, sebeobslužné činnosti.
4. Některé psychologické aspekty výchovy ve volném čase. Výchova ve volném čase s přihlédnutím k věkovým zvláštěnostem, utváření vztahů a komunikace mezi účastníky, požadavky psychohygieny, podíl základních lidských činností a jejich výchovné využití ve volném čase, osobnost vychovatele, pedagoga volného času.
5. Současné trendy a problémy při výchově ve volném čase. Respektování specifických požadavků, formy výchovy ve volném čase, výchovné postupy, vztah mezi vyučováním a výchovou ve volném čase, trendy v oblasti profesní přípravy vychovatelů a pedagogů volného času. Problémy, se kterými se pedagogové v praxi. Animace, výchova zážitkem, participace, práce v terénu.
6. Bezpečnost a ochrana zdraví při práci s dětmi ve volném čase. Obecné poznatky, vybrané zásady pro práci s dětmi v různých prostředcích. Vybrané právní předpisy při činnostech v různých prostředcích.

Základní studijní témata:

Povinná studijní literatura:

- PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, katedra pedagogiky, 2014. ISBN 978-80-7290-666-6
- HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Praha: UK v Praze, Pedagogická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7290-471-6
- PÁVKOVÁ, J. a kol. *Pedagogika volného času*. Praha: Portál, 2002. ISBN 80-7178-711-6
- HÁJEK, B., PÁVKOVÁ, J. a kol. *Školní družina*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-268-3
- NĚMEC, J. a kol. *Kapitoly ze sociální pedagogiky a pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 2002. ISBN 80-7315-012-3
- HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času*. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-473-1
- HOFBAUER, B. *Děti, mládež a volný čas*. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-7178-927-5
- KRATOCHVÍLOVÁ, E. *Pedagogika volného času*. Bratislava: Univerzita Komenského Bratislava, 2004. ISBN 80-223-1930-9
- HOFBAUER, B. *Kapitoly z pedagogiky volného času*. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích – teologická fakulta, 2010. ISBN 978-80-7394-240-3
- ČINCERA, J., KAPLÁNEK, M., SÝKORA, J. *Tři cesty k pedagogice volného času*. Brno: Tribun EU, 2009. ISBN 978-80-7399-611-6
- KNOTOVÁ, D., *Pedagogické dimenze volného času*. Brno: Paido, 2011. ISBN 978-80-7315-223-9
- SAK, P., SAKOVÁ, K. *Mládež na křižovatce*. Praha: Svoboda Servis, 2004. ISBN 80-86320-33-2

Doporučená literatura:

Požadavky ke zkoušce (zápočtu):

Stejný jako u IS.

K předmětu je zpracována studijní opora.

Konzultace s vyučujícím:

S vyučujícími lze konzultovat v jejich vypsání konzultačních hodinách, případně mailem nebo telefonicky.

Platné konzultační hodiny jsou uveřejněny na zabezpečených stránkách studentů.

Email:
Telefon: